Ազգ

Azg

Դեկտեմբեր 4

Շաբաթ

1993

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Պ տարի, թիվ 234 (485)

գինը 25 ռ.

դասիչ 69149

Երեւան 375010

Հանրապետության 47

հեռ. 581841, ֆաքս 562941

տելեքս 243266 CPIRI SU

Բաքու

Ադրբեջանի հայ թուականուները (!) քայքայի՞չ տարրե՞ր

Ադրբեջանի զառամյալ հայերը (եթե իհարկե, այնտեղ նրանք դեռ կան) արդեն գրեթե մեկ տարի զրկված են կենսաթոշակից: Ինչպես հաղորդում է Բաքվում լույս տեսնող «Իստիգլալ» թերթը, ս.թ. փետրվարի 1-ից Ադրբեջանի կառավարության փոխնախարար Միխիր Ջաբարովի հրամանով արգելված է կենսաթոշակ տալ Ադրբեջանում ապրող հայ թոշակառուներին: Ինքը՝ փոխնախարարն իր որոշման առթիվ «Սելյան» թերթին հայտարարեց հետեւյալը. «Եթե ես խախտել եմ միջազգային օրենքները, այդ գործողություններով ծառայել եմ ժողովրդիս, պահպանել նրա ինքնօրինակությունը, պատիվն ու արժանապատվությունը»: Սակայն Ջաբարովի ցինիզմն անսահման է: «Ոչ ոք չի կարող երաշխիքներ տալ, թե նրանք (այսինքն հայ թոշակառուները) մեղսակից չեն Բաքվի եւ մյուս քաղաքների դիվերսիաներին», հայտարարել է նա:

Սնարք

Ստեփանակերտ

Ռոբերտ Քոչարյանի հայտարարությունը

Երեկ ԼՂՀ Պաշտպանության պետական կոմիտեի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հանդես է եկել հայտարարությամբ: Այս մասին հաղորդում է Ստեփանակերտի մեր թղթակից Վահրամ Աղաջանյանը: Հայտարարության մեջ մասնավորապես ասվում է, թե ԼՂՀ ղեկավարությունը, հերթական անգամ հավաստելով հակամարտությունը խաղաղական միջոցներով լուծելու իր կամքը, համաձայնվեց ԵԱՀԽ խաղաղարար ծրագրին՝ Ադրբեջանի կողմից համարժեք քայլեր ակնկալելով: Թեեւ անհատապ միջոցառումների ժամանակացույցի մի շարք կետեր անընդունելի էին ղարաբաղյան կողմի համար, մենք գտանք, որ կողմերից յուրաքանչյուրի պարտքն է անել հնարավոր ամեն ինչ՝ պատմական հնարավորությունը ձեռքից բաց չթողնելու համար, ասվում է հայտարարության մեջ:

Ցավոք, Ադրբեջանի իշխանությունները գերադասեցին այլ ուղի՝ մերժելով ոչ միայն ԵԱՀԽ-ի եւ ՄԱԿ-ի կողմից հավանության արժանացած ժամանակացույցը, այլեւ Մինսկի խորհրդաժողովի գաղափարն ընդհանրապես, որի նպատակը ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղական կարգավորումն է: Պրն. Քոչարյանը հայտարարել է նաեւ, որ թեեւ ՄԱԿ-ը կոչ է արել հակամարտության կողմերին զենք եւ զինամթերք չմատակարարել, այնուամենայնիվ Ադրբեջանը շարունակաբար գնում է տանկեր եւ ռազմական ինքնաթիռներ, ներգրավում վարձկաններ եւ այլն: Ռազմաճակատի գծի ողջ երկայնքով նկատվում են ադրբեջանական բանակի ռազմական տեխնիկայի եւ կենդանի ուժի մեծ կուտակումներ, այնտեղ են տեղափոխվում զինված կազմավորումներ եւ զինամթերք տեղափոխող տասնյակ շարասյուներ: Ըստ հայտարարության, նախապատրաստվելով լայնածավալ գրոհի, Ադրբեջանը միաժամանակ փորձում է միջնորդներից զիջումներ կորզել:

«Ցավոք, աշխարհը չի շտապում արձագանքել նման վտանգավոր նախանշաններին, որոնք սպառնում են ռազմական գործողությունների հերթական ակտիվացմամբ: Մենք մեր պարտքն ենք համարում մեկ անգամ եւս համաշխարհային հանրության ուշադրությունը հրավիրել այն փաստի վրա, որ Ադրբեջանի ղեկավարներն արդեն ավելի քան մեկ տարի է, ինչ ծաղրածուին պատշաճ ձեւերով տապալում են բոլոր միջնորդական ջանքերը, մերժում ԼՂՀ իշխանությունների հետ հետագա երկկողմ շփումների հնարավորությունը եւ առաջվա պես հույսը դնում պատերազմի վրա:

Ստեղծված իրավիճակում ԼՂՀ կառավարությունը կձեռնարկի անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները՝ Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության անվտանգությունն ապահովելու նպատակով», վերջում ասվում է հայտարարության մեջ:

«Ազգ»

Խասբուլատովի եւ Ռուցկոյի դատը կկայանա: Ռուսաստանի խորհրդարանի նախկին ղեկավար Ռուսլան Խասբուլատովի, Ալեքսանդր Ռուցկոյի եւ հոկտեմբերի 3-4-ի մոսկովյան զանգվածային անկարգությունների կազմակերպման համար ձերբակալված մյուս մեղադրյալների դատն անդրադառնալի կլինենա. ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտարարեց իրավաբան Անդրեյ Մակարովը: Նրա տվյալներով, Ռուսաստանի դատախազությունը եւ ՆԳՆ-ի քննիչները իրենց կարծիքն կանեն, որտեղից այդ գործի քննությունն ավարտվի մինչեւ տարեվերջ եւ հանձնվի դատարան:

Սնարք

Ռազմաճակատ

ԼՌԵՑՎԵՑ ԹՇՆԱՄՈՒ ԵՎՍ ԵՐԿՈՒ ԿՐԱԿԱԿԵՏ

Մեկօրյա կասաքի մարտերից հետո երեկ եւ նախորդ գիշեր խաղաղություն Լեռնային Ղարաբաղի հարավարեւելյան ռազմաճակատներում կրկին կայունացել է, թեեւ լարվածությունը ընդհանուր առմամբ պահպանվել է: Ինչպես Ստեփանակերտից հաղորդում է մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ, ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից ստացված տեղեկությունների համաձայն, դեկտեմբերի 2-ին ղարաբաղյան ուժերին այնուամենայնիվ հաջողվել է ոչ միայն կասեցնել թշնամու լայնածավալ գրոհը, այլեւ անցնել հակահարձակման, թշնամուն ետ շպրտել նախնական դիրքերը եւ լռեցնել հակառակորդի երկու կրակակետ Բեյլագանի շրջանում: Երկուստեք կան սպանվածներ, որոնց թիվը ճշգրտվում է: Երեկ առավոտյան ադրբեջանական կազմավորումները Բեյլագանի շրջանի ռազմական հենակետերից կրկին հրետակոծել են Ֆիզուլու շրջանի հայկական պաշտպանական դիրքերը: Զոհվածներ չկան:

Մինչդեռ ադրբեջանական աղբյուրները հաղորդում են, թե դեկտեմբերի 2-ին Բեյլագանի շրջանում ծավալված կասաքի մարտերի հետեւանքով հայկական ուժերը գրավել են 3 գյուղ. ճանրամասնություններ չեն հաղորդվում:

Ինչ վերաբերում է Մարտակերտի շրջանին, ապա այստեղ կարճատեւ գնդակոծությամբ են ենթարկվել հայկական պաշտպանական դիրքերը: Ղարաբաղյան ուժերը ձեռնդատ են մնացել պատասխան գործողություններից: Ռազմաճակատի այս հատվածում շարունակվում են ադրբեջանական բանակի ռազմական տեխնիկայի եւ կենդանի ուժի մեծ կուտակումները Վերինղարաբաղյան ջրանցքի երկայնքով: Հետաքրքիրն այն է, որ ադրբեջանական աղբյուրներն իրենց հերթին հաղորդում են հայկական ուժերի կուտակումների մասին: «Ազգ»

Թբիլիսի-Երեւան

Նախապատրաստվում է միջկառավարական պայմանագիր

Թբիլիսիում իր աշխատանքներն է շարունակում հիմնական փաստաթղթերի պատրաստման հայ-վրացական համատեղ աշխատանքային խումբը: Նախապատրաստվում է երկու պետությունների միջեւ տնտեսական հարաբերությունների հիմնարար միջկառավարական պայմանագիր, որը մինչեւ ընթացիկ տարվա վերջը կստորագրվի Հայաստանի եւ Վրաստանի կառավարությունների ղեկավարների կողմից:

Թբիլիսիում Սնարքի սեփական թղթակիցը հանդիպեց աշխատանքային խմբի հայկական կողմի ղեկավարի էկոնոմիկայի նախարար Գրիգոր Մանասարյանի հետ եւ խնդրեց մեկնաբանել փաստաթղթերի նախապատրաստման ընթացքը: «Աշխատանքը մոտակա շաբաթվա ընթացքում կավարտվի: Մեր պետությունների միջեւ առեւտրատնտեսական հարաբերությունները կկառուցվեն փոխադարձ հաշվարկների հիմքի վրա: Օրինակ, արդեն կողմերը համաձայն են փոխանակման ենթակա ապրանքների ծավալների եւ գների վերաբերյալ: Շարունակվում են Ռուսաստանից Վրաստանի միջով դեպի Հայաստան էլեկտրաէներգիայի փոխանցման հարցի վերաբերյալ քննարկումները, ինչպես նաեւ մեր հանրապետությունը նավթով եւ գազով մատակարարելու խնդիրը: Ցավով պետք է նշեմ, որ ամենադժվարը գազի մատակարարման հարցն է: Վրացական կողմը դեռեւս խախտում է իր տարածքով գազի տարանցիկ մատակարարման պայմանավորվածությունները, եւ այս խնդրում էական առաջխաղացումներ չկան: Միջկառավարական համաձայնագրի փաստաթղթերի աշխատանքն ավարտելուն պես կկազմվի արձանագրություն: Դեռ պարզ չէ, թե արդյոք դրա ստորագրման համար տեղի կունենա՞ բարձր մակարդակի հանդիպում: Ամենայն հավանականությամբ միջկառավարական համաձայնագիրն անմիջապես ուժի մեջ կմտնի տեղերում կառավարության ղեկավարների կողմից ստորագրվելուց հետո:

Սնարք

Ելցինը կհանդիպի ԵՄ ղեկավարների հետ: Ըստ ավելի վաղ կայացած համաձայնության, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի պաշտոնական այցը Բելգիա եւ Բրյուսելում Եվրոպական միության ղեկավարների հետ նրա հանդիպումները տեղի կունենան 1993 թ. դեկտեմբերի 9-10-ը: Այդ մասին երեկ հաղորդեց Ելցինի մամուլի ծառայությունը: Սնարք

Անկարան հրապարակում է իր օգնության ցանկը: Վերջին տարիներին Ադրբեջանին անբավարար օգնած լինելու համար Բաքվի կողմից մեղադրվող Թուրքիայի իշխանություններն արձագանքել են, հրապարակելով վերջին երեք տարիներին Բաքվին մատակարարած օգնության մանրամասն ցանկը: 1991-93 թթ. Ադրբեջանը Թուրքիայից ստացել է 45 211 370, Նախիջեւանը 4 657 710 դոլարի օգնություն: 1992 թ. թուրքական «Էքսիմբանկը» Բաքվին հատկացրել է 250 միլիոն դոլարի վարկ, որից 200 միլիոնը նախատեսված էր մի նախագծի ֆինանսավորման եւ 50-ը ապրանքների գնման համար: Առ այսօր այդ 50 միլիոնից օգտագործվել է 5 238 000-ը: 1992 թ. Նախիջեւանին «Էքսիմբանկի» տրամադրած 100 միլիոն դոլարի 10 միլիոնը ծախսվել է տարբեր ապրանքների գնման նպատակով: Այս տարի թուրքական մասնավոր ձեռնարկությունները Բաքվին հատկացրել են շուրջ 40 000 դոլարի օգնություն: 1992-93 թթ. Թուրքիայի տարբեր ձեռնարկություններ ու հաստատություններ Ադրբեջանին տրամադրել են 1 937 676 դոլարի եւ 150 72 766 000 թուրքական լիրայի օգնություն: 1991-1993 թթ. Ադրբեջան եւ Նախիջեւան են առաքվել 16 000 տոննա դեղորայք եւ պարեն, 23 400 տոննա ցորեն եւ 16 348 տոննա հեղուկ վառելիք: Թուրքիայի արտգործնախարարության ցուցակների համաձայն, Ադրբեջանի ստացած քաղաքական օգնության բոլոր տեսակները խմբավորված են 18 գլուխներում:

La Lettre de l'UGAB

Աշխարհ

Սպանվեց կոկաինի արքա Պաբլո Էսկոբարը

Կոլումբիայի անվտանգության ուժերը 16 ամիս տեւած մարդաորսի արդյունքում սպանեցին կոկաինի արքա Պաբլո Էսկոբարին եւ նրա թիկնապահներին: Էսկոբարը, որը համարվում էր աշխարհի մեծագույն հարուստներից մեկը, մեղադրվում էր հարյուրավոր մարդկանց մահվան մեջ, որոնց թվում են նախագահական թեկնածուներ, դատավորներ, ոստիկաններ եւ խմբագիրներ:

Սերբերն անզիջում են

Ջնայած Սարաեւոն սերբերի հետ կիսելու վերաբերյալ բոսնիական կառավարության հայտնած պատրաստակամությանը, երեք պատերազմող կողմերի միջեւ խաղաղության բանակցությունները ընդհատվեցին առանց որեւէ արդյունքի: Բոսնիայի նախագահ Իզեթբեգովիչը անհաջողության մեջ մեղադրեց բոսնիական սերբերին, հայտարարելով, որ վերջիններս չեն ցանկանում զիջել գրավված տարածքներից որեւէ մաս:

Նաֆթան հաստատվեց Կանադայում

Կանադան հաստատեց Նաֆտա պայմանագիրը, հարթելով այս առեւտրական համաձայնագրի վերջին արգելքը: Ազատական կուսակցության նոր կառավարությունը հույս ունի, որ ԱՄՆ-ի, Կանադայի եւ Մեքսիկայի միջեւ առեւտրական սահմանների վերացումը կբերի էական բարելավում, այլապես չեղյալ կհայտարարվի: Ամերիկյան առեւտրական ներկայացուցիչը հայտնեց, որ նման ծեւակերպումը որեւէ կերպ չի փոխում հիմնական պայմանագիրը:

Հյուսիսատլանտյան նստաշրջանը

Դեկտեմբերի 3-ին Բրյուսելում գտնվող ՆԱՏՕ-ի կենտրոնակայանում բացվեց Հյուսիսատլանտյան համագործակցության խորհրդի նստաշրջանը: Դրան մասնակցում են այդ կազմակերպության անդամ պետությունների արտգործնախարարները: Կազմակերպության մեջ մտնում են ՆԱՏՕ-ի, Արեւելյան Եվրոպայի երկրները եւ նախկին Խորհրդային Միության հանրապետությունները: Նրանք կքննարկեն եվրոպայի անվտանգության ու կայունության ապահովման հետ կապված հարցեր, կհաստատեն 1994 թ. գործունեության ծրագիրը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Կապիտալի արտահոսք Ռուսաստանից

Քաղաքական անկայունության հետ կապված Ռուսաստանի կապիտալի արտահոսքի հետեւանքով արտասահմանում ռուսական բանկերի ու ձեռնարկությունների ավանդներն ավելացել են, հասնելով 17 միլիարդ դոլարի: Այդ մասին ասվում է ՄԱԿ-ի կենտրոնակայանում տարածված «Համաշխարհային տնտեսությունը 1993 թ. վերջին փոփոխությունները» զեկուցագրում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Պաշտպանության նախարարի հրաժարականը

Խորհրդարանի ճնշման ներքո Ճապոնիայի պաշտպանության ղեկավարը հայտարարեց իր պաշտոնաթողությունը: Նախարար Կեյսուկե Նականիշին մեղադրվեց երկրի սահմաններից դուրս զորք ուղարկելու մեջ, ինչն արգելված է սահմանադրությամբ: Սա կառավարող քառամյա կոալիցիայի առաջին պաշտոնաթողությունն է:

ռ

Երեւան

Փոխանակման կետերը ազատ են նշանակելու տարադրամի փոխարժեքը

Նույնան տարրան գործակալության թղթակիցը դիմեց ՀՀ կենտրոնական բանկի (ԿԲ) միջազգային կապերի եւ արժութային գործառնությունների կարգավորման բաժնի պետ Զաքար Բոյաջյանին, խնդրելով պատասխանել հետեւյալ հարցին. ինչո՞ւ ԿԲ-ն չի խելեցնում դրամի հաշվարկային փոխարժեքը, չէ՞ որ այդ պատճառով փոխանակման կետերը փաստորեն չեն իրականացնում առք ու վաճառք, քանի որ սեւ շուկայում գործում է ավելի ցածր փոխարժեք, որի պատճառով արտասահմանյան արժույթը ավելի շահավետ է վաճառել այնտեղ:

Պ. Բոյաջյանը պատասխանեց որ, ըստ երեւույթին, փոխանակման կետերը պարզապես տեղյակ չեն իրենց իրավունքներից: ԿԲ-ն սահմանել է դրամի «լողացող փոխարժեք»: Դա նշանակում է, որ փոխանակման կետերն իրավունք ունեն իրենք նշանակել իրենց առուվաճառքի փոխարժեքը: Միակ սահմանափակումը, որ դրված է ԿԲ-ի կողմից, հետեւյալն է. արժույթի գնման եւ վաճառքի գները չպետք է տարբերվեն սվյալ կետի սահմանած փոխարժեքից ավելի, քան 7 տոկոս: Ինչ վերաբերում է ԿԲ-ի սահմանած փոխարժեքին, ապա այն գործում է միայն մի քանի փոխանակման կետերում, որոնք հանդիսանում են ԿԲ գործակալներ: Այդպիսի կետեր կան Արաբկիրում, Հայկոնդրակարանում եւ Հայներարտբանկում: Նման գործակալ կետերի միջոցով ԿԲ-ն անհրաժեշտության դեպքում իրականացնում է արժույթի ինտերվենցիա:

ՆՏ

Ալմա-Աթա

Ըստ երեւույթին, ԱՊՀ ժողովը կհետաձգվի

ԱՊՀ երկրների պետությունների ու կառավարությունների ղեկավարների դեկտեմբերի 17-ին Աշխաբադում նախատեսված հանդիպումն ըստ երեւույթին կհետաձգվի դեկտեմբերի 23-ին:

Ժամկետների փոփոխման հիմքը Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի նամակն է, որը խնդրում է հանդիպումը հետաձգել իր մեծ զբաղվածության եւ հանրապետության օրվա տոնակատարության նախապատրաստության պատճառով: Ստացված տեղեկությունների համաձայն, Նազարբաեւի խնդրանքին համաձայնություն է տվել Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը: Թուրքմենստանի նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովը չի առարկում Աշխաբադի գագաթաժողովի հետաձգման դեմ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

digitised by A.R.A.R.@

Հանրապետական վարչությունում

Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության դեկտեմբերի 2-ի նիստում լսվեց Միջազգային Ազատականի (Liberal International), նոյեմբերի 26-28-ը Բուդապեշտում տեղի ունեցած խորհրդաժողովին մասնակցած ՌԱԿ պատվիրակության անդամների՝ վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի, վարչության անդամ, «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանի եւ վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանի հաղորդումը: 49 երկրների 71 ռամկավարական եւ ազատական հավատամք ունեցող կուսակցությունների մասնակցությամբ միջազգային ազդեցիկ այդ կազմակերպության աշխատանքների մանրամասնությունները ներկայացնելով, նրանք մասնավորապես ընդգծեցին, որ խորհրդաժողովի պատվիրակների կազմում էին նաեւ մի շարք երկրների պետության եւ կառավարության ղեկավարներ: Նշվեց նաեւ, որ ՌԱԿ ներկայացուցիչները բազմաթիվ հանդիպումներ են ունեցել գաղափարակից շատ կուսակցությունների, այդ թվում ԱՄՆ-ից, ԳՖՀ-ից, Իսրայելից, Իտալիայից, Անգլիայից, Կիպրոսից ժամանած պատվիրակների եւ Միջազգային Ազատականի նախագահի եւ գլխավոր քարտուղարի հետ:

Այդ արդյունքներն ամփոփելով, խորհրդաժողովի մասնակիցները առանձնապես կարեւորեցին միջազգային կապերի հետեւողական զարգացման անհրաժեշտությունը:

Հաղորդումն ընդունելով ի գիտություն, վարչությունը նպատակահարմար գտավ Միջազգային Ազատականի բարձրագույն մարմնի աշխատանքների վերաբերյալ պատրաստել հատուկ փաստաթուղթ՝ ակումբներին ուղարկելու համար:

Վարչությունը, կարեւորելով ՀՀ Գերագույն խորհրդի առաջիկա եռօրյա նիստում քննարկվելիք հարցերը, ինչպես նաեւ հանրապետության քաղաքական միջոցների եւ հատկապես մամուլի տնտեսական լուրջ դժվարությունները, որոշեց այդ խնդիրներին նվիրել հաջորդ՝ դեկտեմբերի 6-ին կայանալիք նիստը:

Վարչությունում քննարկվեցին նաեւ ներկուսակցական կազմակերպման հարցեր:

ՀՈՎՍԵՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Սահմանադրության խորհրդի հերթական նիստը

Դեկտեմբերի 3-ին ՌԱԿ Հանրապետական վարչության գրասենյակում տեղի ունեցավ սահմանադրական խորհրդի հերթական նիստը: Այն վարում էր ՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը:

Սահմանադրության խորհուրդը քննարկեց Գերմանիայի Համբուրգի համալսարանի պետական իրավունքի պրոֆեսոր, իրավագիտության դոկտոր Օտտո Լուխտերհանդի՝ Քաղաքացիական համաձայնության սահմանադրության նախագծի վերաբերյալ արած դիտողությունները եւ առաջարկությունները: Քննարկվեցին նաեւ սահմանադրության նախագծի երկրորդ տարբերակի նախապատրաստման հետ կապված մի շարք կազմակերպչական հարցեր:

ՍԽ-ի հաջորդ նիստը տեղի կունենա ՌԱԿ-ի գրասենյակում:

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
Apple® Macintosh®
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ԼԱՅՆԱԾԱՎԱԼ ԳՐՈՀԸ ՍԿՍՎԵ՞Ց

Անցած ամբողջ շաբաթվա ընթացքում իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղում բավականին լարված է եղել: Թեեւ ադրբեջանական բանակի արդեն շուրջ մեկ ամիս շարունակվող կուտակումներն արձանագրվել են ղարաբաղյան ռազմաճակատի արեւելյան՝ ողջ երկայնքով, այնուամենայնիվ հստակորեն կարելի է առանձնացնել լարվածության երկու օջախ՝ Մարտակերտի շրջանի հյուսիս-արեւելքն ու Բեյլագան-Ֆիզուլի հատվածը: Այսպես, դեռեւս շաբաթվա սկզբին, նոյեմբերի 29-ին, ադրբեջանական կազմավորումները Բեյլագանի շրջանի ռազմական հենակետերից ուժգին հրետանային նախապատրաստությունից հետո լայնածավալ գրոհ ձեռնարկեցին Ֆիզուլու շրջանի Բեյուք Բաղմանլար գյուղի հայկական պաշտպանական դիրքերի ուղղությամբ: Այդ օրը ծավալված կատաղի մարտերի ընթացքում ղարաբաղյան ուժերին հաջողվեց ոչ միայն կասեցնել թշնամու գրոհը, այլեւ ուժգին հակահարված հասցնել:

Հաջորդ [illegible] օրերի ընթացքում ադրբեջանական կազմավորումները բավարարվել են միայն նույն ուղղությամբ հայկական դիրքերի հրետակոծումներով: Ընդ որում, գործի է դրվել ինչպես զինտեխնիկա, այնպես էլ հեռահար հրետանի: Հրետակոծության հետեւանքով մի քանի հայ զինվորներ վիրավորվել են, սակայն ղարաբաղյան ուժերն, այնուամենայնիվ, ձեռնպահ են մնացել պատասխան գործողություններից: Դեկտեմբերի 2-ին ադրբեջանական ուժերը շարունակել են հրետակոծումները: Այս անգամ տուժածներ չեն եղել: Միաժամանակ հակառակորդն ակտիվացել է նաեւ հյուսիս-արեւելքում՝ հրետակոծելով Մարտակերտի շրջանի հայկական պաշտպանական դիրքերը: Ինչպես եւ պետք էր սպասել, դեկտեմբերի 2-ին ադրբեջանական կազմավորումներն, այնուամենայնիվ, լայնածավալ գրոհ են ձեռնարկել Ֆիզուլու շրջանի ուղղությամբ՝ նախապես մի քանի ժամ շարունակ Բեյլագանի շրջանի ռազմական հենակետերից հրետակոծելով հայկական պաշտպանական դիրքերը: Ռազմաճակատի այս հատվածում ծավալվել են կատաղի մարտեր, որոնց ընթացքում երկուստեք կորուստներ են եղել: Ընդ որում, ԼՂՀ ռազմական տեղեկատվության տվյալներով, գրոհին մասնակցել են նաեւ մեծաթիվ աֆղան մոջահեդներ: Դրան զուգահեռ ադրբեջանական ինտենսիվ կրակումները, շարունակվում են նաեւ Մարտակերտի շրջանի հյուսիս-արեւելյան նվաճված տարածքներում, որտեղ Բաքվից եւ Ադրբեջանի արեւելյան շրջաններից տեղափոխվում են նորանոր կազմավորումներ: Նորաստեղծ կազմավորումների կուտակումներ են նկատվում նաեւ Բեյլագանի շրջանում, ինչն ակնարկում է ենթադրել, թե ռազմաճակատի այս հատվածում ռազմական գործողությունները կշարունակվեն:

Մի խոսքով, կարծես արդարանում են այն մտավախությունները, թե Ադրբեջանը, մերժելով ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի ներկայացրած վերջին ժամանակացույցը եւ համապատասխան հակահայկական քարոզչական արշավ ծավալելով, մտադիր է շարունակել ղարաբաղյան խնդիրը զենքի ուժով լուծելու փորձերը եւ արդեն իսկ սկսել է լայնածավալ գրոհը: Ամենայն հավանականությամբ, հիմնական հարվածն ուղղված կլինի Ֆիզուլու շրջանի ուղղությամբ, որովհետեւ ձմեռային ամիսներին ռազմաճակատի մյուս հատվածներում լայնածավալ գրոհը գործնականում անհնար է: Այնուամենայնիվ, ուշագրավ փաստ է ներկայում այն հանգամանքը, որ ԼՂՀ ռազմական ղեկավարությունը բազմիցս հայտարարել է, թե պատրաստ է կասեցնել թշնամու ցանկացած գրոհ եւ վճռական հակահարված հասցնել:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններին, ապա այստեղ արդեն մոտ երկու շաբաթ է, ինչ ռազմական լուրջ միջադեպեր չեն արձանագրվել: Սա ինքնին լուրջ մտահոգությունների տեղիք է տալիս այն առումով, որ ադրբեջանական զանգվածային լրատվության միջոցները շարունակ հայտարարում են, թե իբր հայկական բանակի կուտակումներ են նկատվում հայ-ադրբեջանական սահմանի հյուսիսարեւելյան հատվածում:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Անցյալ շաբաթ Հոլանդական կարմիր խաչի ընկերությունը, ինչպես նաեւ Կարմիր խաչի եւ Կարմիր մահիկի ընկերությունների Միջազգային ֆեդերացիան ավարտեցին եվրոպական ընկերակցության Մարդասիրական բաժնի կողմից Հայաստանի 6 ամսականից 2 տարեկան երեխաներին նվիրաբերված կազդուրիչ կերի բաժանման առաջին փուլը: Երկրորդ փուլը պլանավորված է սկսել դեկտեմբեր ամսին, երրորդը՝ հունվարի կեսերին: Խնդրի իրագործումը կախված է եղանակի պայմաններից. Վերոհիշյալ կազմակերպությունները մեծ դժվարությունների են հանդիպում սննդի ծանրոցները փախստականներին բաժանելիս: Առայժմ, ԱՄՆ-ի Պետական վարչության կողմից նվիրաբերված 90.000 սննդի ծանրոցներից միայն 65.000-ն է բերվել Հայաստան, որոնք արդեն բաժանվել են կարիքավորներին: Լրացուցիչ 25000 ծանրոցները գտնվում են Բաքվում, սպասելով բեռնաթափման եւ երկաթուղու միջոցով Հայաստան փոխադրման: Բաշխման ողջ գործընթացը հետաձգվել է Արեւմտյան Վրաստանում քաղաքացիական պայքարի հետեւանքով: Վլադիկավկազի հարավային լեռնային անցումներում ձյան առկայության հետեւանքով բեռնատարներով առաքումը Ռուսաստանի տարածքով կախված է Բաքում նավահանգստում եւ Վրաստանում տիրող իրավիճակից: Երկրորդ ծրագիրը պարունակում է փախստականներին նվիրաբերված եւս 90000 սննդի ծանրոց հատկացված ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալության կողմից, որը պետք է իրագործվի այս տարվա վերջին:

Երեւան

Զինվորականի սպանության գործի դատավարությունը շարունակվում է

Երեկ ՀՀ Գերագույն դատարանում շարունակվեց արդեն մի քանի անգամ հետաձգված մի դատավարություն, որ սկսվել է դեռ նոյեմբերի 8-ից:

1993 թվականի մարտի 5-ին Նոյեմբերյանի շրջանի զորամասի զորաշարժի ջոկատի հրամանատար Գեղամ Բեյբությանը «Նիվա» ավտոմեքենայով Կողբ գյուղից մի քանի կմ հեռավորության վրա հանդիպած բեռնատար ավտոմեքենան ճանապարհից հանելու առաջարկի շուրջ վեճի է բռնվել մի խումբ հարբած մարդկանց հետ, վեճի արդյունքում Գեղամ Բեյբությանին վերջիններս հրազենով սպանել են: Հարուցված քրեական գործով մեղադրվում են Նոյեմբերյանի շրջանի բնակիչներ Վարուժան Աղաբաբյանը, որը համաձայն մեղադրական եզրակացության կրակողն է՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 99 հոդվածի 2-րդ մասով (ծանրացուցիչ հանգամանքներում կատարված դիտավորյալ սպանություն խուլիգանական դրդումներով) եւ քրեական օրենսգրքի 222 հոդվածի 2-րդ մասով (չարամիտ խուլիգանություն), Արմեն Միրզոյանը՝ 22 հոդվածի 2-րդ մասով եւ 206 հոդվածով (հանցագործության մասին չհայտնելը), Անագ Յարալյանը՝ 22 հոդվածի 2-րդ մասով եւ 205 հոդվածի 1-ին մասով (հանցագործության պարտակում), Բագրատ Ղարագյոզյանը՝ 206 հոդվածով, Շահո Ղարախանյանը՝ 206 հոդվածով:

Ինչպես արդեն նշվեց, նոյեմբերի 8-ից ՀՀ Գերագույն դատարանում շարունակվում է այս գործով դատավարությունը: Այն մի քանի անգամ տարբեր պատճառով ընդհատվել է՝ սկզբում տուժողի ներկայացուցչի բացակայության պատճառով, ապա դատախազի հարազատներից մեկի մահվան, հետո կրկին տուժողի ներկայացուցչի բացակայության պատճառով:

Դեկտեմբերի 1-ին վերսկսված դատավարության հետաձգումից հետո դեկտեմբերի 3-ին դատարանի դահլիճում դատավարության բոլոր նախկինում բացակայած մասնակիցների ներկայությամբ հանդերձ դատական նիստը ուշացումով սկսվեց, ուշանում էր ամբաստանյալներից մեկի փաստաբանը:

Այնուամենայնիվ, դատավարությունը փաստաբանի գալուց հետո սկսվելով, դարձյալ չավարտվեց: Վկաների ցուցմունքները լսելուց հետո նիստը կրկին հետաձգվեց: Այն շարունակվելու է մյուս շաբաթ, դեկտեմբերի 6-ին, ժամը 11-ին:

ԳԱԳԻԿ ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ

Միջազգային

Եթովպիացի յուրաքանչյուր դպրոցական ծանոթ է հինավուրց Հայաստանին

Դեկտեմբերի 2-ին Մոսկվայում հաստատվել հայտարարագիր է ստորագրվել Հայաստանի եւ Եթովպիայի անցումային կառավարության միջեւ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման մասին: Այն ստորագրել են Հայաստանի կողմից Ռուսաստանում ՀՀ մշտական ներկայացուցիչ Ֆելիքս Մամիկոնյանը, Եթովպիայի կողմից՝ Ռուսաստանում Եթովպիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Կասսա Գ. Խիյվոսը: «Ես երջանիկ եմ, որ լինելու եմ Հայաստանում Եթովպիայի առաջին դեսպանը,- ասաց պարոն Խիյվոսը:- Մեր երկրների հարաբերությունները բազմադարյան պատմություն ունեն, եւ դրանց հիմքը դրել են մեր ժողովուրդների ներկայացուցիչները դեռ չորրորդ դարում, Երուսաղեմում հանդիպում ունենալով Քրիստոսի գերեզմանի մոտ»:

Եթովպիայի դեսպանի խոսքերով, իր երկրում ամեն դպրոցական հինավուրց Հայաստանին եւ Արարատին ծանոթ է Նոյի առասպելից: Եթովպիայում գիտեն նաեւ հայ ժողովրդի ողբերգության 1915 թ. ցեղասպանության մասին: Պարոն Խիյվոսը պատմեց իր երկրում բնակվող ստվարաթիվ հայ համայնքի, Եթովպիայի գիտության, մշակույթի եւ արվեստի մեջ նրա ներդրած ավանդի մասին: Ինքը պարոն դեսպանը, հայկական դպրոցներից մեկում դասավանդել է եթովպերեն:

Այնուհետեւ պարոն Մամիկոնյանը պատասխանեց Եթովպիայի դեսպանի հարցերին, որոնք վերաբերում էին Լեռնային Ղարաբաղի իրադրությանը եւ խաղաղության հաստատման ուղիներին:

ՆՏ

Հետաքրքիր մանրամասնություն

Վրաստանի վարչապետի հետ հանդիպման ժամանակ Ադրբեջանի վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովն ասել է, թե Վրաստան առաքված վառելիքն ինչ որ ձեւով հայտնվում է Հայաստանում: Դա հակառակ է Ադրբեջանի շահերին, իսկ Վրաստանը պետք է ամեն ինչ անի նման բան թույլ չտալու համար: Վրաստանի վարչապետը նշեց, որ Փոթի նավահանգիստը Վրաստանի լիակատար վերահսկողության տակ է, եւ այնտեղից Ադրբեջան հասցվող բեռների առաքմանը հատուկ ուշադրություն կդարձվի: ՆՏ

Ռազմական խոստումներ

Համաձայն Ադրբեջանի խորհրդարանի ընդունած որոշման, հանրապետությունում ամենաբարձր զինվորական կոչումը կլինի բանակի գեներալը: Համաձայն մեկ այլ որոշման, նախագահն իրավունք ունի ռազմական դրություն հայտարարելու, ինչպես նաեւ զինուժ գործադրելու: Խստացվել են նաեւ զինվորական կարգապահության խախտման համար նախատեսված պատիժները: Զորակոչից խուսափելու դեպքում նախատեսվում է 5-7 տարվա բանտարկություն, իսկ ավելի լուրջ հանգամանքների դեպքում՝ մինչեւ 10 տարի: Զորամասն ինքնակամ լքելու դեպքում նախատեսվում է 15 տարվա բանտարկություն, իսկ առանձին հանգամանքներում՝ մահապատիժ: ՏԱՍՍ

Պատերազմը քայքայում է Ադրբեջանի բյուջեն

«1993 թ. վերջին Ադրբեջանի պետբյուջեի դեֆիցիտը կկազմի մոտ 200 մլրդ ռուբլի», հայտարարեց նախագահի տնտեսական հարցերով խորհրդական Վահիդ Ախունդովը: Նա նշեց, որ խորհրդարանի հաստատած 120 մլրդ դեֆիցիտով բյուջեն հաշվի չէր առել արժեզրկումը: Ախունդովի պնդումով, եթե չլիներ Հայաստանի հետ պատերազմը, ապա բյուջեում ընդհանրապես դեֆիցիտ չի լինի: ՆՏ

Ամերիկյան ստանդարտներ

Ադրբեջանի պետական «Ազերնավթքիմմաշ» ընկերության առաջին փոխնախագահ Սաբիր Գուլիեւը հայտնեց, որ իրենց արտադրանքի համաշխարհային շուկա դուրս գալու հիմնական արգելքը ամերիկյան API ստանդարտին չհամապատասխանելն է: Նա նշեց, որ ԽՍՀՄ-ի փլուզման հետեւանքով ձեռնարկությունը կորցրեց իր շուկայի մի մասը եւ այժմ յուրացնում է այդ ստանդարտը: Գուլիեւը նշեց, որ իրենք հեռավոր արտասահման են արտահանում մոտ 3 մլն դոլլարի սարքավորում, հիմնականում Վիետնամ, Արգենտինա եւ Իրաք: ՆՏ

Ալիեւը կայցելի Ֆրանսիա

Դեկտեմբերի երկրորդ կեսին նախատեսվում է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի այցը Ֆրանսիա: Ենթադրվում է, որ այցելության ընթացքում նա կհանդիպի Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Միտերանի եւ ԱԳ նախարար Ալեն Ժյուպեի հետ: ՆՏ

Եղբայրների հանդիպումը

Նոյեմբերի 26-ին Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւն ընդունեց Ղազախստանյան պատվիրակությանը հանրապետության խորհրդարանի փոխխոսնակ [illegible] Մահմուդովայի գլխավորությամբ: Ալիեւը ողջունեց պատվիրակությանը, խոսելով երկու երկրների միջեւ դարավոր բարեկամության մասին: Մահմուդովան հայտնեց, որ Ղազախստանում ավելի քան 100 հազ. ադրբեջանցի է ապրում, նշելով, որ հանրապետությունում բոլոր ազգային փոքրամասնությունների միջեւ համերաշխություն է տիրում: Հանդիպման ժամանակ պատվիրակները քննարկեցին երկկողմ տնտեսական եւ մշակութային կապերի ընդլայնումը, Ղազախստանով անցնող բեռների անվտանգությունը եւ սահմանամերձ շրջանների կապերի զարգացման հարցերը: Նշվեց, որ Ղազախստանի ժողովուրդը օժանդակում է Ադրբեջանին այս դժվար պահին եւ շուտով լայն սպառման ապրանքներով եւ սննդամթերքով բեռնված 15 բեռնատար կմեկնի փախստականներին օգնելու նպատակով: BBC

digitised by A.R.A.R.@

Եկեղեցի

«ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ Է»

Վեհափառ Հայրապետի հրավերով Հայաստանում էր գտնվում Հայ Առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ-ի Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամյանը՝ մասնակցելու ս. Էջմիածնի Գերագույն Հոգեւոր խորհրդի մասնավոր խորհրդակցական հանդիպմանը, որը տեղի ունեցավ նոյեմբերի 29-ին եւ նպատակ ուներ ՀՀ խղճի ազատության մասին օրենքի մասնակի վերանայումը.

— Ներկայ կացութեան մէջ բաւական վտանգաւոր է Հայ եկեղեցւոյ կացութիւնը Հայաստանում, քանի որ բաւական մեծ թւով աղանդաւորական շարժումներ կ՚ուզեն իրենց արմատը թողել Հայաստանի մէջ, եւ 2 տարի առաջ, երբ արձակուեցաւ խղճի ազատութեան մասին օրէնքը, այն ատեն չէր նախատեսուեր, զոր այսպիսի դժուարութիւններ կրնանք ունենալ: Ուստի այդ հարցը քննարկեցինք մենք ս. Էջմիածնայ մէջ: Վեհափառ Հայրապետի գլխաւորութեամբ քննարկեցինք նաեւ ՀՀ նախագահի հրամանագրի նախագիծը, ուրոյն բնլադրութիւններ կազմեցինք, զոր ներկայացուցինք փոխնախագահ Գագիկ Յարութիւնեանին՝ դարձեալ Վեհափառի գլխաւորութեամբ Վաչէ Սրբազան, Պոզապալեան սրբազան, Յովհան սրբազան եւ ես: Պէտք է ըսել, որ Գագիկ Յարութիւնեանը շատ սիրով եւ խանդավառութեամբ ընդունեց այդ բնլադրութիւնները եւ ինքն ալ անցաւ այդ բնլադրութիւններուն:

— Երբ մասնաւորեցնենք, ի՞նչ որոշակի եզրակացութիւններու յանգեցիք քննարկման ընթացքում:

— Որոշեցինք Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին աւելի պաշտօնականացնելու եւ խնկական ազգային եկեղեցի դարձնելու մասին: Ներկայ իրադրութեան մէջ հայ եկեղեցւոյ վիճակը բաւական վտանգաւոր է, եւ եթէ այս քաղով շարունակենք, 4–5 տարի վերջ Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին միւս շարժումներուն կը հաւասարի: Անշուշտ, այս բոլորի պատճառը՝ 70 տարի շարունակ Սովետական Հայաստանի մէջ Հայ եկեղեցին չունէր կարելիութիւնը ինքզինքը զօրացնելու եւ իր առաքելութիւնը շարունակելու, դէպ հակառակը: Երբ որ ազատութիւնը տրուեցաւ եկեղեցիին, անիկա պէտք եղած այդ պատրաստութիւնը չունէր, եւ այդ վիճակէն կ՚օգտուին աղանդաւորական շարժումները: Այդ վտանգաւոր է ոչ միայն կրօնական, այլեւ ազգային իմաստով, քանի որ Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին ազգային եկեղեցի է. 301 թուին, երբ որ Գրիգոր Լուսաւորիչը կնքեց Տրդատ թագաւորը, հայ եկեղեցին այդ օրէն դարձաւ ազգային եկեղեցի:

Մենք ընդունեցինք, որ նախագահին հրամանագիրը, որ պիտի հրապարակուի մօտ ապագային եւ ժամանակաւոր ձեւով՝ հսկողութեան տակ պիտի առնէ տարբեր կրօնական կամ աղանդաւորական շարժումներ, այնպէս որ, առանց արտօնութեան պիտի չկարենան իրենց գործը կատարել: Մեզի համար ընդունելի է, իբրեւ Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցի, որ մէկ տարուան ընթացքին խղճի ազատութեան այդ օրէնքը դարձեալ վերանայուի, դարձեալ ներկայ պայմաններուն, ներկայ իրավիճակներուն առջեւ...

— Դուք նաեւ Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ ԱՄՆ-ի արեւելեան թեմի «Հայ օգնութեան ֆոնդի» կենտրոնական յանձնախումբի նախագահն էք, ի՞նչ նպատակ ունի հիմնադրամի գործունէութիւնը:

— «Հայ օգնութեան ֆոնդ» գրասենեակը ստեղծուեցաւ երկրաշարժէն վերջ Նիւ Եորքի մէջ, որպէսզի հայ համայնքից, օտար կազմակերպութիւններից հաւաքուած օգնութիւնները ուղարկէ Հայաստան: Երկու տարի առաջ Վեհափառ Հայրապետի օրհնութեամբ եւ ՀՀ կառավարութեան հաւանութեամբ հաստատուեցաւ գրասենեակը Երեւանի մէջ:

Մինչեւ այսօր ֆոնդը 60 մլն. դոլլար արժողութեամբ դեղորայք, շինարարական, տնտեսական ապրանքներ է առաքած Հայաստան եւ դեռ պիտի շարունակէ: ԱՄՆ-ի կառավարութիւնը դեկտեմբեր-յունիս ամիսներուն մօտ 40 հազ. տոննա սննդամթերք պիտի ուղարկէ մեր գրասենեակներու միջոցով:

... Մեր պարտականութիւնն է այդ, եկեղեցւոյ առաքելութեան մաս կը կազմէ, եւ մեզի համար տարբերութիւն չկայ Արցախ կ՚ապրի մէկը, Երեւան կ՚ապրի, թէ Նիւ Եորք: Ուրիշ առիթներով ալ ըսած եմ, որ եկեղեցին ժողովուրդն է, մեր ժողովուրդի ամբողջութիւնն է, միայն տաճար կամ առաջնորդը չէ, կաթողիկոսը չէ, եկեղեցին ամբողջութեամբ ժողովուրդն է, ժողովուրդի ամբողջականութիւնն է:

Մանկական սննդի, «Մկրտութիւն եւ դրոշմ» գրքոյկի ու ոսկեգոյն խաչի ընծայման ծրագիրը (մօտ 8000 երեխայի) «Հայ օգնութեան ֆոնդը» Երեւանում աւարտել է, առաջիկայում այն կիրականացուի Վանաձոր, Գիւմրի եւ Սպիտակ քաղաքներում: Դրա հետ մէկտեղ Հայաստանի բոլոր 3-րդ կարգի հաշմանդամներին կբաշխուի սննդամթերք ըստ ցանկի: Նրանց կտրուի նաեւ հոգեւոր գրականութիւն:

Միւս ծրագիրը նախատեսում է ածխի եւ տորֆի սալիկների արտադրութիւն, այժմ Երեւանում:

Ինչպէս հաղորդեց Խաժակ արքեպսը՝ «Հայ օգնութեան ֆոնդի» Երեւանեան գրասենեակի փոխհաստատութեան ժամանակ «ինչ-որ կը ընենք արտասահմանից իբրեւ համայնք, իբրեւ եկեղեցի, ոչ թէ օգնութիւն է, այլ պարտականութիւն»: Վերջում Սրբազանն աւելացրեց. «Էջմիածնի զօրացումը շատ կարեւոր է, մինչեւ հիմա արտասահմանի մէջ մեր կեանքը շարունակած ենք, որովհետեւ միշտ նայած ենք հայրենիքին»:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Կիպր

Համաժողովը փաստաթուղթ չընդունեց

Դեկտեմբերի 1-ին Կիեւում ավարտված Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության խորհրդարանային համաժողովի երկրորդ լիագումար նիստը որեւէ ամփոփիչ փաստաթուղթ չի ընդունել: Սակայն համաժողովի նախագահ, Թուրքիայի խորհրդարանի նախագահ Հյուսամեթին Ջինդորուկի խոսքերով, այդ կազմակերպությունն ավարտել է «իր կազմավորման փուլը եւ անցել կոնկրետ ծրագրերի կատարմանը»:

Նիստը մշակել է համաժողովի անդամ պետությունների իրավական հարաբերությունների ներդաշնակեցման սկզբունքներ, որոնք պետք է հիմքեր ու մեխանիզմներ ստեղծեն սեւծովյան շրջանում բարիդրացիական հարաբերությունների հաստատման համար: «Համաժողովը պետք է դառնա շրջանային հաշտության հաստատման միջոց», հայտարարեց Ջինդորուկը: Նա նշեց, որ Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության խորհրդարանային համաժողովը կարող է խաղաղության գործին ծառայել ոչ միայն սեւծովյան շրջանի երկրների, այլեւ Սեւ ծովի նավահանգիստներից որեւէ ձեւով օգտվող բոլոր հարեւան պետությունների համար:

Նիստում որոշում ընդունվեց հաջորդ լիագումար նիստը հրավիրել 1994 թ. հունիսին Բուխարեստում, համաձայնություն ձեռք բերվեց սեւծովյան շրջանի երկրներում զարգացման բանկի ստեղծման, ռումինական բուհերից մեկի բազայի վրա Սեւծովյան համալսարանի բացման մասին, ընտրվեց համաժողովի գանձապահ: Հունաստանի պատվիրակությունը, որը Կիեւ էր ժամանել որպես դիտորդ, առաջարկեց համաժողովի զարգացման բանկ կազմակերպել Սալոնիկում:

Համաժողովի նիստերի մասնակիցներին բաժանվեց Ուկրաինայի խաղաղասիրական այն նախաձեռնությունների տեքստը, որոնք նախօրեին հրապարակել էր Ուկրաինայի նախագահը, դրանք անվանելով «վստահության միջոցներ»: Առաջարկված նախաձեռնություններից են Սեւծովյան ավազանի պետությունների միջեւ համաձայնության ձեռքբերումը Սեւ ծովում ռազմածովային մեծ զորավարժությունների թիվը տարեկան երկուսով սահմանափակելու մասին, հրավիրելով համաժողովի երկրների դիտորդներ, ավազանի երկրների ծովային սահմանների անխախտության ու անձեռնմխելիության եւ սահմանապահ զորքերի ծովային զորամասերի ու ռազմածովային ուժերի փոխհարաբերությունների վերաբերյալ հռչակագրի ընդունումը, միմյանց դեմ ուղղակի կամ անուղղակի ձեւով ռազմածովային ուժերի գործադրման անթույլատրելիության մասին սեւծովյան շրջանի երկրների հուշագրի ստորագրումը, սեւծովյան մյուս պետությունների դեմ ագրեսիայի կամ [illegible] գործողությունների իրականացման համար սեփական տարածքի տրամադրումից հրաժարվելու վերաբերյալ սեւծովյան ավազանի երկրների հռչակագրի ընդունումը: Բացի դրանից, Լեոնիդ Կրավչուկը հայտարարեց, որ վատ չէր լինի հրավիրել միջազգային խորհրդաժողով, որը կքննարկեր սառը պատերազմի դադարեցման հետ կապված հաշտության խնդիրներ եւ միաժամանակ կմշակեր կոլեկտիվ անվտանգության նոր համակարգի սկզբունքներ ու մեխանիզմներ: Ուկրաինայի խորհրդարանի նախագահ Ի. Պլյուշչը լիովին պաշտպանեց նախագահի դիրքորոշումը:

ՆՏ

Հրեաները Հայաստանում քաղցում են

«Հայաստանի հրեաները քաղցում են: Այն ամենը, ինչ մենք ունենք, հացն է եւ թեյը: Վերջին անգամ մենք բանջարեղեն ենք տեսել օգոստոսին», հայտնել է Հայաստանի հրեական համայնքի գործունեությունը կազմակերպողներից մեկը՝ Իննեսա Բիբիկովան «Ջերուզալեմ փոստ» թերթի թղթակցին: Նա նշել է, որ տնտեսական իրավիճակը եւ սոցիալական անհանգստությունը բորբոքել է նոր հետաքրքրություն հուդայականության եւ Իսրայելի նկատմամբ, սակայն, ավելացնում է նա, ճիշտ չի լինի ասել, որ Հայաստանի հրեական համայնքը անմիջապես կտեղափոխվի Իսրայել: «Ճիշտ չէ, որ Հրեական գործակալության կողմից 150 հրեաների ինքնաթիռով տեղափոխումից հետո նույն քանակի հրեա է մնացել Հայաստանում: Մոտավորապես 400–500 հրեաներ կան Լենինականում եւ գյուղական շրջաններում: Մեծամասնությունը ցանկանում է գնալ, սակայն շատերը խնդիրներ ունեն այլազգիների հետ ամուսնացած լինելու պատճառով: Կան հրեա գաղթականներ, որոնք ստիպված են եղել գալ Ադրբեջանից Հայաստան Լեռնային Ղարաբաղում տեղի ունեցող պատերազմի հետեւանքով», ասում է նա: «Արդեն երեք տարի է, ինչ նրանք այստեղ զրկված են գազից, էլեկտրականությունից, ջրից... մենք բոլորս գրտահարվում ենք: Բարեբախտաբար ես կարողացա կազմակերպել երեխաների համար կարի փոքր մասնակարարում արտասահմանից»: Գործակալությունն ասել է աննախադեպ էվակուացիան անցած շաբաթվանից ի պատասխան համայնքի դիմումի: Այս նպատակով Երեւան է ժամանել Եվգենի Յոսեֆ Էֆրայիմովիչին Թբիլիսիի կենտրոնակայանից: «Համայնքը նման չէ որեւէ այլ հրեական համայնքի», ասում է նա: Չկա անգամ մեկ սինագոգ: Խառն ամուսնությունները չափից դուրս տարածված են: Կա ընդամենը մեկ շաբաթօրյակ՝ Գրիգորի Հիրշ Բուրշտեյնը, որը փորձում է երիտասարդների եւ հուդայականության դասեր վարել ռուսական դպրոցներից մեկում»: Նախորդ շաբաթ կազմակերպված առաջին թռիչքի կապակցությամբ, որը տեւեց 42 ժամ, նա ասում է, որ այն «աննկարագրելի մղձավանջ էր»: «Կային երեխաներ, հիվանդ ու ծեր մարդիկ, եւ թռիչքն անընդհատ հետաձգվում էր: Լուրջ դժվարություններ առաջացան վերալիցքավորման ժամանակ: Չկար սննդամթերք, ջուր եւ վերջին հարվածը եղավ այն, որ Թուրքիան մերժեց թռիչքը իր տարածքի վրայով: Այնուամենայնիվ 120 հրեաներ տեղափոխվեցին օդային ճանապարհով եւ եւս 30-ը դուրս են եկել Հայաստանից այս շաբաթ, համաձայն գործակալության ԱՊՀ-ի բաժանմունքի տնօրեն դոկտոր Բարուխ Գուրի տվյալների:

Եվրոհամայնքի օգնությունը Հայաստանին: Եվրոպական հանձնաժողովը վերջերս որոշեց Հայաստան ուղարկել 425 հազար էկյու օգնություն, որով նախատեսվում է վերանորոգել 25 փոքր հիդրոէլեկտրակայան, ինչը հնարավորություն կտա բավարարել 30 հազար մարդու էլեկտրաէներգիայի պահանջմունքը: Տեխնիկական աշխատանքը կկատարվի «Էլեկտրիսիտե դը Ֆրանս Ինտերնասիոնալ» ընկերության կողմից եւ մաս կկազմի «Ազնավուրը Հայաստանի համար» ֆրանսիական կազմակերպության նախագծի: Այս օգնությունը վայելում է նաեւ ԱՊՀ երկրներին Եվրոհամայնքի տեխնիկական օգնություն (TACIS) կազմակերպության հովանավորությունը:

European Report

ՀՀ

Անապահով ընտանիքները նպաստ կստանան

Երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում պետական նախարար Ռաֆայել Բագոյանը հայտնեց, որ Միացյալ Նահանգների կառավարությունը 15 միլիոն դոլլար է հատկացրել անապահով ընտանիքներին ձմռանը վառելիքով ապահովելու նպատակով:

Թեեւ այդ վառելիքը՝ ամերիկյան նավթը դեռեւս տեղ չի հասել, այնուամենայնիվ, արդեն այսօր Երեւանում սկսվելու է վառելանյութի բաշխումը անապահով ընտանիքներին: Հայաստանի կառավարությունը պետական պաշարներից 2000 տոննա վառելիք է հատկացրել, որը բնակչությանը վաճառվելու է խորհրդանշական գնով՝ 1 լիտրը 20 ռուբլով:

Կառավարության հաստատած կատեգորիաներից որեւէ մեկի մեջ մտնող ընտանիքներից յուրաքանչյուրը ստանալու է անվճար վառարան եւ 200 լիտր նավթ:

Հիշեցնենք, որ Երեւանի փողոցներում այս վառելիքի գինը, այսինքն, այսպես կոչված շուկայական գինը, 25-35 դրամ է 1 լիտրի համար, նշենք, որ նավթի բաշխումը կատարվելու է ամերիկյան ներկայացուցիչների հսկողությամբ ու մասնակցությամբ:

Ավելացնենք, որ բնակչությանը նավթի բաժանումը «Ձմեռ» ծրագրի շրջանակներում կատարվելու է ԲԸՏ-ներում, ըստ ցուցակների բաժանված կտրոններով: Ըստ որում, այն բաժանվելու է 1-ին խմբի հաշմանդամներին, 2-րդ խմբի հաշմանդամներին, ծնողազուրկ երեխաներին, միակողմանի ծնողազուրկ, երկկողմանի ծնողազուրկ, 2 եւ ավելի ծնողազուրկ երեխա ունեցող ընտանիքներին, ծնողազուրկ երեխա ունեցող ընտանիքներին, որոնցից մյուս ծնողը հաշմանդամ է, մինչեւ 16- տարեկան մանկուց հաշմանդամ երեխաներին, միայն կենսաթոշակառուներից բաղկացած ընտանիքին, միայնակ կենսաթոշակառուին, այն միայնակ կենսաթոշակառուին, որի խնամքի տակ կա անչափահաս երեխա, 5 եւ ավելի անչափահաս երեխաներ ունեցող ընտանիքին, 4 անչափահաս երեխա ունեցող ընտանիքին, 3 անչափահաս երեխա ունեցող ունեցող ընտանիքին, անչափահաս երեխա ունեցող ոչ լրիվ կազմով ընտանիքին: «Ազգ»

Քչից-շատից շարժում կա

Դեկտեմբերի 3-ին Երեւանի կայարանը ապրանքատար որեւէ գնացք չի ընդունել: Այսօր սպասվում է 1 գնացք:

Դեկտեմբերի 2-ին Երեւան ժամանած գնացքը տեղ է հասցրել Հրազդանջէկին հասցեագրված մազութը, «Ազոտիս» փոքր ձեռնարկությանը հասցեագրված քարածուխը, ինչպես նաեւ շինարարական նյութեր, եւ հացահատիկ:

Գործում է մարդատար գնացք ոչ միայն հանրապետության շրջանների միջեւ, այլեւ Երեւանի Կայարան-Արաբկիր-Քանաքեռ հատվածներին:

Ռ. Խ.

1993 թ. դեկտեմբերի 11-ը աշխատանքային օր: 1988 թ. Հայաստանի երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օրվա կապակցությամբ Հայաստանի Հանրապետության որոշմամբ 1993 թ. դեկտեմբերի 7-ը սահմանվել է ոչ աշխատանքային օր: Փոխարեն աշխատանքային կլինի դեկտեմբերի 11-ը՝ շաբաթ օրը:

Կառավարության մամուլի ծառայություն

Ինչպե՞ս թռչենք

«Հայկական ավիաուղիներ» ընկերությունը դեկտեմբերի 6-ից մտցրել է երթուղիների նոր գնացուցակներ. այսպես, Մոսկվայի տոմսը կարժենա 910 դրամ կամ 76 հազար ռուսական ռուբլի, Նովոսիբիրսկինը՝ 1520 դրամ (127 հազար ռուս. ռուբլի), Աշգաբադ թռչել ցանկացողները պետք է վճարեն 960 դրամ (80 հազար ռուս. ռուբլի), իսկ Եկատերինբուրգ՝ 1200 դրամ (85 հազար ռուս ռուբլի): Քիչ ավելի էժան է Սոչի՝ 460 դրամ (38 հազար ռուս. ռուբլի), ինչպես նաեւ Ռոստով՝ 660 դրամ (55 հազար ռուբլի) ու Մինվոդ՝ 480 դրամ (40 հազար ռուս. ռուբլի) թռչելը: Հաշվի առնելով, որ Հայաստանի բնակչության մեծ մասի միջին աշխատավարձը կազմում է 60-ից 100 դրամ, ըստ երեւույթին, ամենահեռավոր տարբերակը երազում թռչելն է:

Սնարք

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԱՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ ԲՈՒԴԱՊԵՇՏՈՒՄ

Հայաստանն առաջին անգամ էր մասնակցում

Չնայած այն բանին, որ խորհրդաժողովի գործնական աշխատանքներն սկսվել էին արդեն նախորդ օրը, նոյեմբերի 27-ին տեղի ունեցավ ազատականների (լիբերալ) համաշխարհային խորհրդաժողովի պաշտոնական բացումը, Հունգարիայի մայրաքաղաքի ամենաշքեղ հյուրանոցներից մեկի՝ «Նովոթել»-ի կոնֆերանսների մասնաշենքում: Ազատական կուսակցությունների միջազգային միության՝ Միջազգային Ազատականի (Liberal International) նախագահ դոկտ. Օտտո Գրաֆ Լամբսդորֆն իր բացման ճառում, ողջունելով մասնակից պատվիրակություններին, գոհունակությամբ նշեց այն հանգամանքը, որ ներկա խորհրդաժողովին մասնակցում էին 49 երկրներից եկած ավելի քան 70 կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, որոնցից ոմանք՝ առաջին անգամ: Այդոիսի պատվիրակությունների շարքում էին Անգոլայի, Փղոսկրյա Ափի, Եգիպտոսի, Քենիայի, Սենեգալի, Ֆիլիպինների, Թայվանի, նախկին Արեւելյան բլոկի՝ այդ թվում նախկին Խ. Միության մի շարք երկրների ազատական ու ժողովրդավարական որոշ կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, որոնցից՝ Լիտվայի Ազատական միությունը, Ուկրաինայի Ազատական կուսակցությունը եւ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը:

Միջազգային Ազատականի նախագահի նաեւ 270 ներկայացուցիչների եւ ավելի քան 200 հյուրերի ուշադրությունը հրավիրեց այն փաստի վրա, որ թեեւ վերջին ժամանակներում ազատականները մի շարք երկրներում հասել են լուրջ հաջողությունների, ձեռք բերելով իշխանություն, ինչպես վերջերս Կանադայում, սակայն բազմաթիվ երկրներում անցյալի կամ ընկերավարության միայն անունն է մահացել, այն տարբեր ձեւերով փորձում է գլուխ բարձրացնել նորից, Եվրոպայում թե այլուր: Նրանք, ասաց Լամբսդորֆը, կփորձեն նորից աշխարհը բաժանել հակադիր բանակների՝ լավի ու վատի, ճշտի ու սխալի, ճիշտ ու սուտի: Նրանց վերջին զենքը, ասաց նա, ազգայնամոլությունն է, որն այսօր նույնիսկ Եվրոպայի սրտում՝ Բոսնիա-Հերցոգովինայում մարդկային մեծագույն ողբերգության պատճառ է դառնում:

Գրաֆ Լամբսդորֆն իր ճառում կարեւոր տեղ հատկացրեց Հունգարիային, որի Ֆիդես՝ երիտասարդ ռամկավարների կուսակցությունն էր ստանձնել խորհրդաժողովի հյուրընկալ-կազմակերպչի պատասխանատվությունը: Նա գոհունակություն հայտնեց այն մասին, որ Հունգարիան շրջակա երկրների համար դարձել է կայունացնող ազդակ, հետեւաբար պետք է օգնել այդ երկրին, որպեսզի շուտ հաղթահարի անցման շրջանի դժվարությունները, մանավանդ որ առաջիկա մայիսին երկրում անցկացվելու են խորհրդարանական ընտրություններ, որտեղ Ֆիդեսը, միացյալ ճակատ կազմելով Ազատ ռամկավարների դաշինքի հետ (Ագրարային կուսակցություն, Ձեռնարկատերերի միություն եւ Ազատ ռամկավարներ կուսակցություն), պատրաստվում է պետական գործի մեջ նախկին առաջնորդների եւ վերափոխված ընկերվարականների դեմ: Եւ արդեն, խորհրդաժողովի գլխավոր կարգախոսներից մեկն այդ էր՝ «Հերթը մերն է այժմ»: Եւ պետք է ընդգծել, որ խորհրդաժողովի ամբողջ 3 օրերին, նոյեմբերի 26-28-ը, Ֆիդեսին հաջողվեց տեղական եւ համաշխարհային մեդիայի ուշադրությունը սեւեռել իր վրա, առաջիկա ընտրությունների համար ձեռք բերելով անհրաժեշտ հեղինակություն:

Բացման նիստում ողջույնի ճառով հանդես եկավ նաեւ Հունգարիայի Հանրապետության նախագահ Արպադ Գյոնցը, իսկ ծրագրային ճառով՝ Ֆիդեսի նախագահ Վիկտոր Օրբանը:

Այնուհետեւ տեղի ունեցավ ընդհանուր նիստ-քննարկում «Սեփականաշնորհում-կենտրոնականացում. Ազատական այլընտրանքը տնտեսության վերափոխման մեջ» թեմայով: Միջազգային Ազատականի փոխնախագահներից՝ Բելգիայի ներկայացուցիչ տիկին Աննեմի Նեյտս-Ույտեբրոկի նախագահությամբ անցկացված նիստի ընթացքում զեկուցումներով հանդես եկան Ավստրալիայի ծրագրավորող Ռենդալ Ռոնալդը, Բուլղարիայի Հանրապետության նախագահ Ժելյու Ժելեւը, Ֆինլանդիայի արդյունաբերության եւ ... նախկին նախարար [illegible] Օլլիլան, Հունգարիայի Ազատական կուսակցության նախագահ [illegible] Նագին:

[illegible] նիստերը շարունակվեցին [illegible] հաջորդ օրը, այս անգամ [illegible]

դուարդ Սեզար Անգելոզը եւ ուրիշներ, Միջազգային Ազատականի ընտրված նախագահ Հոն Սըր Դեյվիդ Ստիլի ատենավարությամբ:

Այս 2-րդ ընդհանուր նիստում, պաշտոնական զեկուցումներից հետո հնչած ելույթներում ամենահատկանշականը Իսրայելի ներկայացուցիչներից մեկի՝ Արիե Բեն-Թովիմին էր: Հնդկական դահլիճի քար լռության եւ հեռուստատեսային խցիկների առաջ նա ամենախիստ բառերով քննադատեց նախորդ օրը Ֆիդեսի նախագահ Օրբանի ելույթը, որտեղ, ըստ նրան, ճառացություն էր տրվել մինչեւ 1945 թ. Հունգարիայում ցեղասպանված 450 հազար հրեաների դատազան: Ֆիդեսի նախագահը ոչ մի խոսք չէր ասել այն ժամանակվա «հունգարական իշխանությունների եւ ժողովրդի ձեռքով» գործված այդ ոճրի մասին, ներողություն չէր խնդրել այդ կապակցությամբ եւ աշխարհի ազատականների առաջ խոստում չէր տվել, թե Հունգարիայում այլեւս երբեք չի կրկնվի այն... Առավել հատկանշականն այն էր, որ հաջորդ օրերին տեղական եւ ոչ մի թերթ չարձագանքեց այդ մասին...

Եւ ընդհանրապես պետք է ասել, որ Իսրայելից ժամանած բազմանդամ (3 կուսակցություններ ներկայացված էին 10 հոգով) պատվիրակության անդամները, ընդհանուր նիստերի թե սեկցիաների «կլոր սեղանների» ընթացքում եւ ոչ մի առիթ բաց չէին թողնում Իսրայելի դատազան, վիճելի եւ ապագայի ծրագրերը շեշտելու համար, ներկաների ուշադրությունը միշտ սեւեռելով իրենց վրա:

Պլենար նիստերից մեկի ընթացքում տեղի ունեցավ նաեւ մեծարման մի արարողություն, նվիրված Իռլանդիայի Հանրապետության նախագահ տիկին Մերի Ռոբինսոնին: Նրան հանձնվեց Միջազգային Ազատականի 1993 տարվա «Ազատություն» մրցանակը, մարդու հասարակական եւ քաղաքացիական ազատության բնագավառում մատուցած ծառայությունների համար: Նախապես նույն մրցանակին արժանացել էին Վացլավ Հավելը եւ ուրիշներ:

Նոյեմբերի 26-ին եւ հաջորդ 2 օրերին, ընդհանուր նիստերից հետո, պատվիրակները բաժանվում էին խմբերի՝ «կլոր սեղանների» շուրջ քննարկում կարեւորագույն հարցեր, ինչպես «Մարդու իրավունքների զարգացումը Արեւելյան Եվրոպայում», «Ազատականության առաջացման Արեւելյան Եվրոպայում», «Անցում դեպի շուկայական տնտեսություն եւ ռամկավար ազատական խորհրդարանական դրությանը», «Ազատական հիմնարկությունների աշխատանքն այսօր», «Ազատական խմբավորումների միջեւ համագործակցություն», «Տեղական քաղաքականության հարցեր եւ ընտրությունների կազմակերպում», «Առողջապահական դեկավարներ, հասարակության վրա ներազդեցություն», «Քաղաքացիների ներգրավումը ռամկավարական գործընթացներում», «Փոքրամասնությունների մասին օրենքները Նոր Եվրոպայում» եւ այլն: Հայկական պատվիրակության անդամները՝ ՀՌԱԿ ՀՎ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյան, փոխաս-

նաղեւ Կարեն Կոստանդյան, ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Վարազդատ Ավոյան եւ «Ազգ» թերթի գլխ. խմբագիր Հակոբ Ավետիքյան, ներկայանալով տարբեր սեկցիաներում, մասնակցեցին քննարկումներին: Հետաքրքրական էր, որ քննարկվող բոլոր հարցերում առաջնահերթ կարեւորություն էր տրվում տվյալ երկրում մարդու եւ զանգվածային լրատվության միջոցների վիճակին: Այն նկատվում էր գլխավոր գաղափարը, չափանիշը մարդու իրավունքների, դեպի ազատ տնտեսական հարաբերությունների անցման, ընդհանրապես քաղաքական բարեփոխումների եւ տվյալ երկրի ապագա հեռանկարայնության տեսանկյունից: Որքան ազատ զարգացման հնարավորություն ունի քննարկվող երկրում մամուլը, ռադիոն եւ հեռուստատեսությունը, այնքան հեռանկարային է եւ առողջացման հնարավորություններ ունի այդ երկիրը: Օրինակ, պարզվեց, որ նախկին Արեւելյան բլոկի որոշ երկրներ, ինչպես Հունգարիան, Բուլղարիան եւ Լիտվան, որոշակի դրական անցում են կատարել այդ ուղղությամբ, մինչդեռ Ռումինիայում, Հայաստանում եւ Ուկրաինայում ոչ անհրաժեշտ չափով: Մամուլի բաղդին ու տպարանը մնում են պետական մենաշնորհներ, իսկ ռադիոն եւ հեռուստատեսությունը ամբողջովին ենթակա են կառավարության, միայն այն տարբերությամբ, որ երբ Ռումինիայի նախագահին ամեն երեկո հեռուստատեսությամբ 15 րոպե խարազ է կար-

դում իր երկրի քաղաքացիների գլխին, Հայաստանում այդ «պարտականությունը» վերապահված է ներքին գործերի նախարարության, որոշ նախարարների եւ իշխող քաղաքական խմբավորման որոշ գործիչների:

Հայկական պատվիրակության համար հատկանշական երեւույթ էր նաեւ այն, որ Հայաստանը եւ ընդհանրապես նախկին խորհրդային մյուս հանրապետությունները դիտվում էին միջնորդավորված ձեւով Ռուսաստանում տիրող վիճակից եւ առաջիկա ընտրությունների արդյունքներից կախյալի վիճակում:

Նիստերի ընթացքում թե ընդմիջումներին, հայկական պատվիրակության անդամները առիթը բաց չթողեցին երկկողմ շփումներ հաստատելու տարբեր կուսակցությունների հետ: Բացի Միջազգային Ազատականի նախագահ դոկտ. Լամբսդորֆի, գլխավոր քարտուղար Ջոլյո Մաասենի եւ Ֆրիդրիխ Նաումանի անվան հիմնարկության տնօրեն դոկտ. Ֆրից Ֆլիշարի հետ ունեցած առանձնազրույցներից, որոնց ընթացքում վերջիններիս հանձնվեց Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության Ծրագրի, Կանոնադրության եւ համառոտ պատմության անգլերեն թարգմանությունները եւ պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց առաջիկա սեպտեմբերին Ռեյկյավիկում (Իսլանդիա) կայանալիք Միջազգային Ազատականի համագումարին մասնակցելու կապակցությամբ, հայկական պատվիրակությունը առանձին հանդիպումներ ունեցավ Հունգարիայի, Կիպրոսի, Իսրայելի, Լիտվայի, Ուկրաինայի, Ռումինիայի, Իտալյան ընդդիմության, Գերմանիայի, Բուլղարիայի, Մ. Նահանգների Ազգային ռամկավարական ինստիտուտի ավագ աշխատակից, դեսպան Նելսոն Լեդսկու եւ Մեծ Բրիտանիայի ազատականների հետ: Վերջիններիս հետ պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց մասնակցելու առաջիկա տարի Լոնդոնում կայանալիք Գլադստոնին նվիրված գիտական խորհրդաժողովին, «Գլադստոնը եւ հայերը» ենթաբաժնի շրջանակներում:

Բնականաբար, ՀՌԱԿ-ի պատվիրակությունը հանդիպումներ ունեցավ նաեւ Հունգարիայում հայկական փոքրաթիվ բայց հեղինակավոր համայնքի ներկայացուցիչների հետ: Համայնքի գլխավոր դեմքերից՝ Ինստրատուս ֆիրմայի տեր եւ տնօրեն Ալեքս Ավանեսյանի գրասենյակում հավաքված ազգայիններից պատվիրակությունը գոհունակությամբ իմացավ, որ Հունգարիայի խորհրդարանը վերջերս օրենք է ընդունել երկրում ապրող 13 ազգային փոքրամասնությունների համար, որոնց թվում՝ հայ համայնքի: Այն ճշտում է հայ համայնքի քաղաքացիական, ազգային կրոնական եւ լեզվա-մշակութային իրավունքները, մամուլ, հեռուստաժամ, դպրոց, խորհրդարանում ներկայացուցիչ ունենալու իրավունքը, եւ տարեկան 15 միլիոն ֆորինտ (շուրջ 150 հազ. դոլլար) է հատկացնում համայնքի գործունեության համար: Հայկական պատվիրակությունը խոստացավ կրթական, մշակութային եւ տեխնիկական օգնություն ցույց տալ հունգարահայ համայնքին, միաժամանակ կխնդրելով վերջիններիս աջակցությունը Հայաստանից անօրինական ճանապարհներով վերջերս Հունգարիայում հայտնված մեր հայրենակիցների վիճակի եւ որոշ արարքների կապակցությամբ, ինչը նսեմացնում է Հունգարիայում մեծ հարգանք եւ համարում վայելող մեր գաղութի հեղինակությունը:

Անհրաժեշտ է նաեւ նշել, որ դեպի Բուդապեշտ մեկնելու ճանապարհին, Մոսկվայում, ՀՌԱԿ-ի պատվիրակությունը հյուրընկալվեց Հունգարիայի դեսպանատանը եւ արդյունավետ ու հաճելի զրույց ունեցավ Ռուսաստանում, Հայաստանում եւ Վրաստանում Հունգարիայի դեսպան դոկտ. Նանոշկայի հետ, դեսպանատան ավագ խորհրդականի, հյուրասերի եւ կցորդի ներկայությամբ:

Յ. Ա.

Ֆրանսիա

Ինչո՞ւ են ձերբակալում քուրդ հեղափոխականներին

Նոյեմբերի 20-ին «Իզվեստիան» հաղորդել էր, որ ֆրանսիական ոստիկանությունը Փարիզում եւ 25 դեպարտամենտներում անցկացրել է պատժիչ գործողություններ Քրդական բանվորական կուսակցության ակտիվիստների դեմ, ձերբակալելով 110 հոգու: Ֆրանսիական հակահետախուզությանը լավ հայտնի էր, որ հենց այս կուսակցությունն է առավել հետեւողական պայքար մղում Թուրքիայի իշխանությունների դեմ հանուն Քրդստանի անկախության եւ դրա համար Ֆրանսիայի քուրդ համայնքներից փող հավաքում: Եւ այս անգամ ՔԲԿ-ն Ֆրանսիայում եւ ամբողջ Եվրոպայում բողոքի գործողություններ էր կազմակերպել Արեւելյան եւ Հարավարեւելյան Անատոլիայում իրականացված թուրքական ահաբեկչության դեմ:

Հազիվ թե Ֆրանսիայի իշխանությունների այդ լայնածավալ գործողության պատճառն այն է, որ, ինչպես հաստատում է Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար Շարլ Պասկուան, Փարիզն այլեւս չի հանդուրժի որեւէ կազմակերպության, որի գործողությունները վնասում են երկրի շահերին եւ խախտում օրենքները: Եթե այդպես է, իշխանություններն առաջին հերթին պիտի խիստ պատժեն հայտարարած թուրք վաճառականներին, որոնք փաստորեն վերահսկում են Ֆրանսիայի հարավի նարկոբիզնեսը: Բայց դա, հավանաբար, չի վնասում Ֆրանսիայի շահերին, ազգային անվտանգությանը, ոչ էլ Եվրոպական միությանը: Իսկ երբ քուրդ հեղափոխականները «տուրք» են հավաքում նաեւ Ֆրանսիայում բնակվող քրդերից (քուրդ համայնքը այս երկրում անցել է 400 հազարից), որոնցից շատերը ապրում են հանցավոր գործունեության եկամուտներով, անշուշտ, Փարիզը չի կարող զսպել օրինական ցասումը... Փարիզում լավ գիտեն, թե ինչ է սպառնում ձերբակալված քրդերին, եթե նրանց հանձնեն թուրքական իշխանություններին, սակայն ցույց են տալիս, թե ընդամենը պայքարում են դրամաշորթության եւ ահաբեկչության դեմ:

Սակայն բանն ավելի պարզ է: Ֆրանսիայի եւ Թուրքիայի՝ բարձր մակարդակով վերջին հանդիպումների լույսի ներքո հակաքրդական գործողությունները տրամաբանական են:

Ինչպես դարասկզբին, այնպես էլ հիմա, Թուրքիայում ներդրումների ծավալով Ֆրանսիան արեւմտյան աշխարհի առաջատարն է: Փարիզում, իհարկե, լավատեղյակ են Արեւելյան Անատոլիայում Անկարայի իրագործած ցեղասպանությանը, որտեղ ոչնչացված են քրդական 4000-ից ավելի բնակավայրեր, բայց դա ֆրանսիացիների համար տասներորդ պլան է մղվում իրենց ֆինանսական եւ գործնական շահերի համեմատությամբ:

Սա երեսպաշտության առաջին դեմքը չէ: Մեր դարի 20-ական թվականներին դրան ընդհարվեցին Կիլիկիայի հայերը, որոնց Փարիզի քաղաքագետները օգնություն խոստացան Կիլիկիայի հայկական պետության վերականգնման համար: Բայց արդյունքում ֆրանսիացիները թողեցին իրենց հայ «հովանավորյալներին» մեն-մենակ թուրքական բանակի դեմ, եւ արյունահեղ մարտերի ժամանակ Կիլիկիայի հայկական աշխարհագրից ընկան 20 հազար հայ... Իսկ 1939 թ. Ֆրանսիայի դրդումով Թուրքիան Սիրիայից գրավեց Ալեքսանդրեթի սանջակը, որի բնակչության 60 տոկոսը արաբներ ու հայեր էին, եւ սոսկ 40 տոկոսը՝ թուրքեր: Այդտեղից փախավ արաբ ու հայ բնակչության 90 տոկոսը, եւ քարտեզում հայտնվեց Իսկենդերունը:

Հավանաբար Փարիզը տեղյակ է, որ Թուրքիան մտադիր է ընդունել թուրք մեսխերին նախկին ԽՍՀՄ-ից: Ակնհայտ է, որ Անկարան նրանց տեղավորելու է այն շրջաններում, որտեղից սկզբում արտաքսվեցին հայերը, իսկ այժմ՝ քրդերը: Ուզում է Փարիզը, թե ոչ, բայց իր քայլերով նա աջակցում է թուրքական ազգայնամոլ քաղաքականությանը, որ այժմ ուղղված է քրդերի դեմ, իսկ դարասկզբին՝ հայերի:

ՍԵՐԳԵՅ ՇԱՔԱՐՅԱՆՑ

digitised by A.R.A.R.@

ԶԻՆՎՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ՀԱՎԱՏՈՒՄ ԵՆ, ԹԵ ԿՍՏԵՂԾՎԻ ՆՈՐԱԿԱԶՄ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ

Եսխորհրդային տարածքներում, Մոսկվայի քաղաքական գծի խստացման հետ կապված, վերջին ժամանակներս ամերիկյան մամուլում մեծ կարեւորություն է ստացել ռուսաստանյան բանակի թեման: ԱՄՆ-ում լավ են հասկանում, որ բանակը Մոսկվայի համար այն ավանդական գործիքն է, որի միջոցով նա տարածել եւ այսօր էլ շարունակում է տարածել իր ազդեցությունը Ռուսաստանի շրջակա տարածքների վրա: Նոյեմբերի 30-ին «Նյու Յորք Թայմս» օրաթերթը տպագրել է ընդարձակ հոդված թերթի հատուկ թղթակից Սթիվեն Էրլանգերի ստորագրությամբ, ուր հեղինակը Տաջիկստանում, Մոլդովայում եւ եսխորհրդային մյուս տարածքներում կատարած դիտումների ու ուսումնասիրությունների հիման վրա ջանում է տալ Ռուսաստանից դուրս գտնվող ռազմական ստորաբաժանումների այսօրվա պատկերը եւ ուրվագծել Մոսկվայի ռազմական նոր դոկտրինան:

Էրլանգերը Տաջիկստանում տեղաբաշխված 201-րդ մոտոհրաձգային դիվիզիայի օրինակով ցույց է տալիս խորհրդային նախկին բանակի վերակազմավորման ընթացքը: Այսպես, դիվիզիան, որի անձնակազմը նախորդ տարիներին համալրված էր 60 տոկոսով ներկայումս ունի 15 հազար ծառայող, որ 30 տոկոսով բարձր է սահմանված քանակից: Զինվորների մեծամասնությունը 3 տարի ժամկետով ծառայող կամավորներ են, որոնք ամսական ստանում են 109 դոլարի համարժեք գումար կրկնակին Ռուսաստանի ներսում ծառայող զինվորականների աշխատավարձից: Թերթը նշում է, որ ինչպես այս, այնպես էլ մերձավոր արտասահմանում գտնվող մյուս ստորաբաժանումները լավ են զինված եւ սնուցվում են արդիական տեխնիկա: Ըստ ամերիկյան պաշտոնյաների, ներկայումս Ռուսաստանի սահմաններից դուրս գտնվող զինված ուժերի քանակը հասնում է 200 հազարի: Միեւնույն ժամանակ սահմանային շրջաններում տեղաբաշխված են 1 միլիոն 250 հազարի հասնող զինվորականներ, որոնք ամեն պահի պատրաստ են աջակցել արտասահմանյան ուժերին:

Մոսկովյան իշխանությունները, խուսափելով ստրատեգիական նպատակները, մերձավոր արտասահմանում զորքեր պահելու պատրվակ են օգտագործում «Էթնիկ ռուսների անվտանգության ապահովումը»: Նրանք նաեւ պատճառաբանում են, որ բավարար միջոցներ եւ պայմաններ չունեն Ռուսաստանի տարածքում ընդունելու այդ զորքերը: Հոդվածագիրը մերժելով այս փաստարկները, գլխավոր պատճառ համարում է Մոսկվայի ձգտումը վերականգնելու ռուսաստանյան կայսրությունը նախկին սահմաններում, վկայակոչելով «Սեգոդնյա» թերթի ռազմական մեկնաբան Պավել Ֆելգենգաուերի այն արտահայտությունը, թե «զինվորականները համոզված են, որ շուտ թե ուշ կստեղծվի նորակազմ միություն»:

Թերթը գտնում է, որ մերձավոր արտասահմանում ռազմական նման ծրագրերը արդյունք են ռազմական մարմինների վրա իշխանությունների անբավարար հսկողության: «Քաղաքացիական անձի կողմից ղեկավարվող պաշտպանության նախարարություն ստեղծելու փորձը տապալվեց», ասում է ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի ինստիտուտի ծնողի տեղակալ, ռազմական մասնագետ Սերգեյ Ռոգովը: Ռոգովը դրանում մեղադրել է Եղցինին: Թերթը վկայակոչում է Կոզիրեւի այն հայտարարությունը, որ «զինված ուժերն ունեն իրենց սեփական արտաքին քաղաքականությունը»:

Ռուսական զորքերի խմբավորումը մերձավոր արտասահմանում բաց Լոնդոնի ստրատեգիական ուսումնասիրությունների եւ Մոսկվայի միջազգային եւ քաղաքական հետազոտությունների կենտրոնների եւ արեւմտյան դիվանագետների տվյալների, ներկայումս սահմանադրաձեւ ուժերը.

Էստոնիա	5 000
Լատվիա	17 000
Լիտվա	30 000
Մոլդովա	10 000
Վրաստան	15 000
Հայաստան	5 000
Տաջիկստան	23 000

Ռուսաստանյան խաղաղարար ուժերը, որոնք գործում են բանակից անկախ, տեղաբաշխված են Պրիդնեստրովիեում, Հարավային Օսիայում եւ Տաջիկստանում սահմանի երկայնքով:

Ստրատեգիական հրթիռային ուժերը, որոնք ունեն միջուկային զենքեր, տեղաբաշխված են Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Բելառուսում եւ Ղազախստանում: Նրանց ընդհանուր քանակը հասնում է 180 հազարի:

Բացի այս զորքերից Ռուսաստանը մերձավոր արտասահմանում ունի սահմանապահ զորքեր եւ ներքին գործերի նախարարության ուժեր: ■

Բժշկություն

Դամոկլյան սուրը կախված էր ֆրանցիսկոցի փաստաբան Բերիս Ռիչարդսի գլխին: Տասը տարի առաջ նրա մեջ հայտնաբերվել էր ստիդի վիրուսը, իսկ չորս տարի առաջ նա իրեն զգաց թույլ, անօգնական, փորձեց ընդունել ստիդի դեմ միակ AZT դեղամիջոցը, որն այն ժամանակ ընդունվել էր ԱՄՆ-ի կառավարության կողմից: Չօգնեց.

Ստիդի բուժումը չինական Խան դինաստիայի դեղատոմսով

Ռիչարդսը անսպասելիորեն փրկություն գտավ Սան Ֆրանցիսկոյի այն շրջանում, որտեղ սովորաբար հավաքվում են համասեռամոլները: Նրան տվեցին մի դեղ, որը բժիշկներն անվանում են թրիչոսանտին: Այն պատրաստվում է չինական մի բույսից, որը նման է վարունգի եւ օգտագործվում է չինական բուսաբուժության մեջ, որն սկզբնավորվել է Խան դինաստիայի դարաշրջանում, 2200 տարի առաջ: Ի տարբերություն AZT-ի, որը միայն ժամանակավորապես է դադարեցնում ստիդի վիրուսի բազմացումը, թրիչոսանտինը ոչնչացնում է վարակված բջիջները: Առայժմ անհայտ պատճառով դեղամիջոցը միշտ չէ, որ օգնում է: Ըստ որոշ տվյալների, 10-ից 7-ի դեպքում հնարավոր է փրկություն: Այժմ Ռիչարդսը (41 տարեկան է) իրեն բավականին լավ է զգում, քաշը ավելացել է 15 կիլոգրամով եւ վերջին չորս տարում չի կորցրել անգամ մեկ աշխատանքային օր:

Բուսական ծագումով չինական դեղերի օգնությամբ «20-րդ դարի ժանտախտի» բուժման առաջին հաջողությունները, գրում է հոնկոնգյան «Ֆար Իսթերն էկոնոմիկ ռեվյու» ամսագիրը, առանց չափազանցության կարելի է անվանել «հեղափոխություն բժշկության մեջ»: Այստեղ պետք է ընդգծել, որ հնագույն փրկության կիրառումը հնարավոր է շնորհիվ ժամանակակից հետազոտությունների եւ կլինիկական փորձարկումների: Այսպիսի համագործակցության առավելությունն ակնհայտ է: Արեւմուտքն առաջարկում է ախտորոշող սարքավորումներ, չափավոր դեղորայք եւ մոլեկուլային կառուցվածքի ըմբռնում, Ասիան զավազրկում ամբողջությամբ, բուսական դեղորայքի դարավոր փորձի կիրառում: Չափազանց հետաքրքրական է ասիացի բժիշկների կողմից կիրառվող մոտեցումը բուժմանը, որոնք հոգեբանությունը եւ մարդու օրգանների վիճակը դիտում են որպես միասնական ամբողջություն: Ժամանակակից գիտությունը մտածել է «կախարդական դեղորայքների» մի ամբողջ զինանոց, որը սակայն, ի վիճակի չէ խոնավային համակարգը պաշտպանել սովորական գրիպից: Չինական բժշկությունը հիվանդին չի առաջարկում պաշտպանողական, սակայն դրա փոխարեն ունի «ինքնաբուժ» մոտեցման դեմ հնագույն միջոցը:

Ինչպես սովորական մրսածությունը, ստիդը եւս առաջանում է իմունային համակարգի խանգարումից: Այդ սինդրոմի դեմ արեւմտյան բժշկությունն իսկական դեղամիջոց դեռ չի գտել: Եւ ահա բեմ է դուրս եկել ավանդական բժշկությունը: Հնագույն գրականությունը ստիդի մասին ոչինչ բան չի հիշատակում, սակայն պատմում են հիվանդության մասին հասցեագրություններ նմանատիպ ախտանիշներով: Այդ հիվանդությունները բուժել են այն միջոցներով, որոնք չինացիների պատկերացմամբ «վերականգնում էին հավասարակշռությունը»: Գիտնականները հայտնաբերել են, որ ժամանակի ընթացքում փորձարկված չինական շատ դեղորայքներ պարունակում են ուժեղ ազդող քիմիական նյութեր, որոնք ամրապնդում եւ նույնիսկ վերականգնում են խախտված իմունային համակարգը:

Կալիֆորնիայի համալսարանի պրոֆեսոր դոկտոր Ուեյթսը ղեկավարում է մի խումբ հիվանդների, որոնք ընդունում են թրիչոսանտինը: Նրա խմբում ստիդի մահվան ախտանիշով 12 հիվանդներ առողջացել են, սակայն հիվանդությունը կայունացել է, կամ նկատվել է որոշ բարելավում: «Ես կարծում եմ, որ արեւմտյան գիտությունը չափազանց երկար ժամանակ ամբարտավանություն էր ցուցաբերում այլ հասարակության բժշկությունը համարելով երկրորդ կարգի», մեկնաբանում է պրոֆեսոր Ուեյթսը:

Բրիտանիայում, օրինակ, հիմա գործում են մոտ 100 չինական կլինիկաներ, չինական դեղատոմսերի օգնությամբ բուժում են էկզեման, ոնն արեւմտյան բժշկությունը չի կարողանում բուժել: Յոնկոնգում գիտնականներն աշխատում են ստեղծել հակաքաղցկեղային էժան միջոց, որը կարելի է օգտագործել առավոտյան, սիրո զիջերից հետո:

Կայսերական Չինաստանում ավանդական բժշկության գաղտնիքները եռանդագին կերպով պահպանվում էին բողդիխանների կողմից, որոնք վախենում էին, որ «անզոռմյան սատանաները» իրենց օգնությամբ ձեռք կբերեն երկարակեցություն: Ավելի ուշ, Մաո Ցզեդունի օրոք, Չինաստանը եւ նրա բժշկությունը գտնվում էին աշխարհի մեծ մասից մեկուսացման մեջ: Այժմ այլ կացություն է: Չինաստանը շուկա է մղում բուսական միջոցները, որոնք երկրին տալիս են տարեկան մեկ միլիարդ դոլլարից ավելի եկամուտ: Ավանդական դեղորայքների աճող հանրաճանաչությունը բացատրվում է նաեւ նրանով, որ ԱՄՆ-ում կամ Եվրոպայում կրթություն ստացած չին գիտնականներն այժմ փորձարկումները կատարում են, հաշվի առնելով ժամանակակից գիտության նվաճումները:

Չինաստանը ներդնում է 140 միլիոն դոլլար, որպեսզի կատարելագործի բույսերից դեղորայք թողարկող ձեռնարկությունների սարքավորումները, ինչպես նաեւ բարձրացնի կլինիկական փորձարկումների մակարդակը: ■

Անդրադարձ

Դեսպան Գրինեւսկին, որ լուսանկարում ձախից վերջինն է, ներկայացնում է այն պահը, երբ 1990 թ. նոյեմբերի 19-ին, Փարիզի Ելիսեյան պալատում աշխարհի մեծ պետությունների պետերը պայմանագրի ստորագրության արարողությունից անմիջապես առաջ գնդությունից փայլատակող դեմքերով շնորհավորում էին միմյանց եւ դժվարին այդ բանակցություններում արդյունավետ աշխատանքի իրենց դեսպաններին: Մարգարետ Թետչերը՝ Մեծ Բրիտանիայի դեսպան Պոլ Լիվերին, Ջորջ Բուշը ԱՄՆ-ի բանագնաց Ջիմ Վուլզիին: Միայն Միխայիլ Գորբաչովն ու խորհրդային պատվիրակությունն էր, ինչպես երեւում է լուսանկարում, մռայլ: Ինչո՞ւ:

Բանն այն է, որ, ինչպես պատմում է դեսպան Գրինեւսկին, Միխայիլ Գորբաչովը խիստ դժգոհ էր [illegible] ստորագրվող պայմանագրից. [illegible] այն օրը Վիեննայում խ. [illegible] դեսպանատանը պատա[illegible] լուսանկարում դեմքի իրեն [illegible] դեսպան Յուրի Դուբինին [illegible] ասում էր բարկացած. «Այ[illegible] դեսպանատանը Ռախաս [illegible] փորձել է ծածկել [illegible] ստորագրությունը, որն ամբողջ ծանրությամբ ընկել է գլխին: Դու այստեղ ոչ թե դեսպանություն ես ղեկավարում, այլ հանրատուն»: Մինչ դեսպանը, թեթեւած դեմքի նա, արտգործնախարար Շեւարդնաձեի «խիստ եւ

Մի լուսանկարի պատմություն

Ամերիկյան «Նյուզուիք» շաբաթաթերթը նոյեմբերի 22-ի համարում վերատպել է 1990 թ. դեկտեմբերի 3-ին իր հրատարակած լուսանկարը, դրան կցելով այդ թվականին Վիեննայում ընթացող դասական զենքերի Եվրոպայում սահմանափակման պայմանագրի գծով ԽՍՀՄ բանագնաց դեսպան՝ ներկայիս Շվեդիայում Ռուսաստանի դեսպան Օլեգ Գրինեւսկու բացատրական հոդվածը:

արդար» հայացքի ներքո փորձում էր արդարանալ. «Միխայիլ Սերգեեւիչ, մի մտահոգվեք, ամեն ինչ կկարգավորվի, ամեն ինչ OK կլինի»:

Սակայն իզուր, Գորբաչովը չէր հանգստանում: Ընդհակառակը էր հայտնի, որ արտասահմանյան ուղեւորությունների ժամանակ ոչ թե նախագահին, այլ նրա տիկնոջ՝ Ռաիսային Պրոտոկոլի հարցերով զբաղվող մեր մարդիկ ոչինչ չէին խնայում նրա պահանջները գոհացնելու համար: Սակայն այդ օրը խորհրդային դեսպանատան մեջ պատահել էր իսկական աղետ: Ռաիսան ցանկացել էր ներկա գտնվել պայմանագրի ստորագրման արարողությանը, սակայն նրան ասել էին, թե չէր ակնկալվում դեկավարների կանանց ներկայությունը: Ափսոսված նա համաձայնվել էր մնալ տանը եւ նրա աշխատությունը հետեւել ուղղակի եթեր տրվող հեռուստահաղորդումից, որտեղից ցուցումով տեսել էր այլ երկրների ղեկավարներին իրենց կանանց հետ...

Ռախայի համար դա անընդունելի էր արդեն: Կատաղության մեջ, նա սկսել էր կոչել եւ վիրավորել դեսպանատանը ծառայող անձնակազմին: Այս մեկը տգեղ էր, այն մեկը ավանակ: Նրան ջղայնություն էր պատճառում նույնիսկ պայծառ արեւը: Աղախիններից մեկի օգնությամբ նա փորձել էր ծածկել սենյակի ծանր վարագույրները: Եւ քանի որ չէր իմացել ինչպես անել դա, ուժգին թափով վայր էր քաշել այն, որ թեւկանաբար ընկել էր իր վրա: Մի քանի րոպե էր տեւել նրան վարագույրի տակից դուրս բերելը: Ինչպիսի՞ խայտառակություն: Ռախան ջնջել էր այդ օրվա բոլոր հանդիպումները եւ պահանջել պատասխանատվության ենթարկել դեսպան Դուբինինին:

Իսկ ինչ վերաբերում է լուսանկարում երեւացող «պահապան հրեշտակ» Դմիտրի Յազովին, նրա եւ Գրինեւսկու միջեւ մոտավորապես հետեւյալ խոսակցությունն էր գնում այդ պահին, ինչպես գրում է վերջինը:

Յազով. «Ինչի՞ համար ես այդքան ուրախ, Գերագույն խորհուրդը չի հաստատելու ու այդ բանկապին պայմանագիրը: Մենք կռվելու ենք այն: Մտածիր այն մասին, թե ինչից ենք հրաժարվում: Կենտրոնական Եվրոպայում մեր զորքերն ուժեղագույնն են ամբողջ պատմության ընթացքում: Ընդամենը մեկ բառ, եւ նրանք, որպես անկասելի ալիք, կարշավեն մինչեւ Անգլիական ծովից: Ճիշտ է, հակառակորդները կարող են ոմբակոծել մեզ միջուկայինով, սակայն մեկ է՝ մեր հրասայլերը կշարունակեն առաջ սողալ, մեր վերապրող զինվորները նույնպես: Ահ, ինչպիսի բանակներ մենք ունենք: Եւ դու ուզում ես հրաժարվե՞լ դրանցից: Երդվում եմ, դու դավելու ես սրա համար: Եւ ոչ միայն պատմության կողմից, այլ մեր դատարաններին»:

Գրինեւսկի. «Սակայն, Դմիտրի Տիմոֆեյեւիչ, Դուք ինքներդ երեկ լրագրողներին ասում էիք, թե պատրաստված փաստաթուղթը պատմական կարեւորություն ունի Եվրոպայի համար»:

Յազով. «Հենց այդպես էլ ասել եմ: Այն պատմական կարեւորություն ունի, քանի որ նշանակում է, որ մենք կորցրել ենք 3-րդ համաշխարհային պատերազմն առանց մեկ հատիկ փամփուշտ արձակելու...»: ■

digitised by A.R.A.R.@

Լուրերի հոսք

Թուրքիայի դեսպանությունը տեղյակ էր

Օրերս Քրդստանի բանվորական կուսակցության՝ PKK-ի, աhաբեկիչների դեմ Ֆրանսիայի ոստիկանության ձեռնարկած զանգվածային շուրջկալներից ու ձերբակալություններից դեռ երկու շաբաթ առաջ Փարիզում Թուրքիայի դեսպանությունը Ֆրանսիայում աշխատող թուրք լրագրողներին նախազգուշացրել էր, որ նրանք կարող են ենթակա լինել առեւանգումների կամ մահափորձերի:

Հատուկ ուժեր PKK-ի դեմ

Թուրքական բանակն աստիճանաբար հետ է քաշվում քրդական շրջաններից: Բանակին փոխարինելու են մոտավորապես 10 հազար մարդուց բաղկացած հատուկ ուժեր: Նրանք կրելու են զինվորական կամ քաղաքացիական հագուստ եւ օգտագործվելու են հենց PKK-ի գլխավոր հենակետերում պարտիզանական պատերազմ մղելու համար:

Փախստական դեսպանի խոստովանությունը

ԱՄՆ-ում Ուզբեկստանի նախկին դեսպան Մալիկովի խոսքերով, այսօր իր հանրապետությունում արմատահան են արվում ժողովրդավարության վերջին ծիլերը, մարդկանց հետապնդում են քաղաքական համոզմունքների համար, ընդդիմությունը գտնվում է խոր ընդհատակում, տնտեսությունն ապրում է ազգային դրության օրենքներով: Նա նշեց, որ Իսլամ Քարիմովի վարչակարգը հանրապետության զարգացումը 20 տարով հետ է գցել: Չիշեցնենք, որ Մալիկովը քաղաքական ապաստան էր խնդրել ամերիկյան իշխանություններից:

Սնարք

Ռուսաստանն ունի 28,6 տրիլիոն դոլլարի օգտակար հանածոներ

Ներկայումս Ռուսաստանում բացահայտվել, հետախուզվել եւ նախնական կարգով գնահատվել են օգտակար հանածոների պաշարներ, որոնց համախառն հնարավոր արժեքը համաշխարհային գներով կազմում է 28,6 տրիլիոն դոլլար: Այդ մասին ասվում է Ռուսաստանի կառավարության նախագահության նիստում դեկտեմբերի 3-ին տարածված նյութերում: Նախագահությանը ներկայացված փաստաթղթերում նշվում է, որ աշխարհում արդյունահանվող օգտակար հանածոներից Ռուսաստանում է արդյունահանվում նավթի 17, գազի 25-30, քարածխի 6, պղնձային երկաթի հանքաքարի 14, գունավոր, հազվագյուտ եւ ազնիվ մետաղների 10-20 տոկոսը: Նախագահությանը հայտնվեց, որ 1991 թ. վիճակով Ռուսաստանը նավթի ակտիվ պաշարներով ապահովված է 35, ոսկու փոշով 12, ոսկու հանքաքարով 30, պղնձով ու նիկելով 40, կապարով 15, ցինկով 18, երկաթի հանքաքարով 42 եւ ածխով 180 տարի:

Սնարք

Օսիան ընտրություն է կատարել 200 տարի առաջ

Այս մասին հայտարարեց Դաշնության խորհրդի պատգամավորության թեկնածու, Հյուսիսային Օսիայի կառավարության ղեկավար Սերգեյ Խետագուրովը մամլո ասուլիսում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ: Նա նշեց, որ ավելի քան երկու դար առաջ կամովին Ռուսաստանին միավորված օսերը մտադիր չեն կասկածի տակ առնել իրենց նախնիների վճիռը: Խետագուրովն ընտրողներին կոչ արեց պաշտպանել Ռուսաստանի նոր սահմանադրության նախագիծը: Վարչապետի խոսքերով, միայն սահմանադրությունը կարող է լինել բոլոր քաղաքացիների իրական իրավունքների եւ ազատությունների երաշխավորը: Նա արտահայտեց նաեւ ուժեղ իշխանության անհրաժեշտության օգտին, որը թույլ կտա պահպանել Ռուսաստանի միասնությունը եւ կապահովի դրա բոլոր ժողովուրդների խաղաղությունը:

Սնարք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՆՈՐԻ՞Ց ԿԶՐԿՎԻ ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ՄՐՑԱՇԱՐԻՑ

Ըստ ՈւԵՖԱ-ի լրատվության փոխքարտուղար Անրե Վիեյլիի, ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիան մտադիր է փոփոխություն մտցնել եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթի հաջորդ խաղարկությունում:

Ինչպես հայտնի է, մինչեւ չեմպիոնների լիգային հասնելը, երբ ասպարեզում մնում է 8 թիմ, որոնք բաժանվում են 2 խմբի եւ պայքարը շարունակում շրջանաձեւ մրցակարգով, մրցաշարն սկսվում է 1/16-րդ եզրափակիչից (32 թիմերի մասնակցությամբ): ՈւԵՖԱ-ն մտադիր է հենց սկզբից կրճատել մասնակից թիմերի քանակը եւ հասցնել 16-ի: Այդ թիմերի ընտրությունը պետք է կատարվի ըստ եվրոպական 3 մրցաշարերում երկրների ցույց տված ընդհանուր արդյունքների:

16 թիմերը պետք է բաժանվեն 4 խմբերի, որոնցում 1-ին երկու տեղ գրաված թիմերը քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեն եւ որից սկսած, եվրոպական մյուս մրցաշարերի պես, պայքարը շարունակվի գավաթային սկզբունքով. այսինքն՝ պարտվողը թողնի ասպարեզը: Մյուս այն չեմպիոն 16 թիմերը, որոնք իրենց երկրների ֆուտբոլի ներկա մակարդակի պատճառով նախապես կզրկվեն չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը մասնակցելու իրավունքից, կարող են հանդես գալ ՈւԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում: ՈւԵՖԱ-ն այս քայլին ուզում է դիմել այն պատճառով, որ ԽՍՀՄ-ի եւ Հարավսլավիայի փլուզմամբ ՈւԵՖԱ-ի անդամ երկրների թիվն ավելացել է:

Բայց սա նշանակում է, որ ՈւԵՖԱ-ի կողմից երկրները բաժանվում են 2 դասակարգի՝ ուժեղ ու թույլ, եւ նրանք իրար հետ խաղալու իրավունք չեն ունենա, ինչը խտրականություն է եւ հակասում է թե միջազգային օլիմպիական կոմիտեի եւ թե՝ մարզական որեւէ լուրջ կազմակերպության ընդհանուր սկզբունքներին:

Այսպիսով, այս դեպքում, Հայաստանը մոտ ապագայում հնարավորություն չի ունենա մասնակցել չեմպիոնների լիգայի մրցաշարերին, նախապես զրկված լինելով չեմպիոնների գավաթի խաղարկություններին մասնակցելու իրավունքից:

Մի՞թե Հայաստանի նկատմամբ ՈւԵՖԱ-ի կողմից այս տարի կիրառված անտրամաբանական պատժամիջոցը չի բխում այն բանից, որ ՈւԵՖԱ-ն հիմա ավելի շատ երկրներ ունի, քան անցյալում, ինչը որ դժվարացնում է կազմակերպիչների գործը եւ ավելորդ գլխացավանքի պատճառ դառնում:

ՈւԵՖԱ-ն արդեն զգացել է միլիոնների համը եւ ֆուտբոլը վերածել է մի խոշոր բիզնեսի: Այն հասկանալի հսկայական եկամուտներ է ստանում չեմպիոնների լիգայի մրցաշարից: Անմասն չեն մնում նաեւ մասնակից բոլոր 8 թիմերը, որոնցից յուրաքանչյուրի համար նվազագույնը երաշխավորված է 2 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ կամ 8 միլիոն ֆրանսիական ֆրանկ: Ամեն մի միավորի համար յուրացվում է 250 հազար շվեյցարական ֆրանկ:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Միլվիո Բեռլուսկոնին ֆաշի՞ստ

Աշխարհի ամենաուժեղ եւ ամենահարուստ ֆուտբոլային ակումբի՝ Իտալիայի «Միլանի» նախագահ, Fininvest խոշոր ընկերության տնօրեն, մեծահարուստ Սիլվիո Բեռլուսկոնին ցնցեց ամբողջ Իտալիան իր հայտարարությամբ, օժանդակել թեկնածու Ջիան Ֆրանկո Ֆինիին ընտրվելու Հռոմի քաղաքապետ: Վերջինս սոցիալ-դեմոկրատ կոչված, բայց իրականում ֆաշիստական եւ ազգամոլ կուսակցության ներկայացուցիչ է՝ ծայրահեղ-աջակողմյան: Fininvest-ի լրագրողները, իրենց շեֆի՝ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի անսպասելի նման քայլին պատասխանեցին գործադուլով: Կոմունիստական կուսակցության (որն այժմ կոչվում է սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցություն) նախագահ Աքիլե Օքքեստոն, հայտարարեց, որ «Բեռլուսկոնին թող ամոթով գրաղվի: Այն միակ մարզն է, որտեղ նա հաջողություն ունի»: ■

Աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների նոր դասակարգումը

Ֆրանկֆուրտում (Գերմանիա) աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների մասնակցությամբ մրցաշարից հետո, որը կնքվեց աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնություն, ուժերի որոշ վերադասավորություն կատարվեց:

Միխայել Շտիխը 2-րդից 3-րդ տեղ մղեց աշխարհի մոտ անցյալի ուժեղագույն թենիսիստ Ջիմ Կուրյեին: ATP-ի ցուցակը կրկին գլխավորում է Փիթ Սամփրասը:

1. Սամփրաս (ԱՄՆ)	4126
2. Շտիխ (Գերմանիա)	3445
3. Կուրյե (ԱՄՆ)	3390
4. Բրուգուերա (Իսպանիա)	2590
5. Էդբերգ (Շվեդիա)	2415
6. Մեդվեդեւ (Ուկրաինա)	2415
7. Իվանիշեւիչ (Խորվաթիա)	2186
8. Չանգ (ԱՄՆ)	2145
9. Մուստեր (Ավստրիա)	2033
10. Պիոլին (Ֆրանսիա)	2012

Մեր հայրենակից Անդրե Աղասին այս տարի զգալիորեն նահանջել է եւ հիմա 24-րդ տեղում է (1172):

Կանանց ցուցակն ըստ WTA-ի զգալի առավելությամբ շարունակում է գլխավորել Շտեֆի Գրաֆը:

1. Գրաֆ	409,17
2. Սանչես	243,55
3. Նավրատիլովա	221,49
4. Մարտինես	192,33
5. Սաբատինի	146,40

Մոնիկա Սելեշը (Սերբիա), որը դանակահարվելուց առաջ 1-ին տեղում էր, դեռ ի վիճակի չէ խաղահրապարակ դուրս գալ եւ ընդհանուր ցուցակում արդեն նահանջել է 8-րդ տեղը: Մանուելա Մալեեւա-Ֆրագնիերեն զբաղեցնում է 11-րդ տեղը: ■

Բուլղարիայի ֆուտբոլիստները պարգեւատրվում են

Մինչ Ֆրանսիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Ժերար Հուլեն, որի գլխավորած թիմը իրար հետեւից, այն էլ սեփական հարկի տակ 2 դաժան պարտության կրեց ու զրկվեց ԱՄՆ մեկնելու հնարավորությունից, հրաժարական տվեց եւ խոսվում է Միշել Պլատինիի հավաքական վերադառնալու մասին, Բուլղարիան մեծ ուրախությամբ եւ տոնախմբությամբ պատրաստվում է իր հավաքականի հերոսներին փառքով ճանապարհել ԱՄՆ-ի 1994 թ. խաղերին:

Բուլղարիայի նախագահ Ժելյու Ժելեւը մեծ հանդիսավորությամբ շնորհավորեց իր երկրի հավաքականի խաղացողներին, նրանց կատարծ անմոռանալի «հրաշքի» համար, որոնք Ֆրանսիայի հավաքականին վճռական խաղում հաղթեցին (2-1) հենց Փարիզում եւ աշխարհի առաջնության եզրափակիչ մրցափուլին մասնակցելու իրավունք ձեռք բերեցին: Հանդիպմանը մասնակցում էր նաեւ երկրի վարչապետ Լյուբեն Բերովը: Այդ պատմական խաղի հերոսը Էմիլ Կոստադինովը, որը 2 անգամ գրավեց Ֆրանսիայի հավաքականի դարպասը, ստացավ «Opel» մակնիշի ավտոմեքենա, որը նրան նվիրեց «Bulbar Entreprises» գերմանական ֆիրման:

Իր հերթին Բուլղարիայի դրամատունը՝ Texinbank-ը յուրաքանչյուր խաղացողի նվիրեց ոսկե մեդալիոն: ■

Պաստերն ականջ ունեն

Աշխարհի մարզական ապրանքների ամենախոշոր [illegible] NIKE-ի ղեկավար [illegible] Կնայթը [illegible] է, որ Մոսկվա կատարած մի [illegible] թյան ժամանակ, երբ գտնվում էր հյուրանոցի իր համարում, իր շիկինը զարմանք արտահայտեց, որ լոգարանում ոչ մի օճառ չի դրված: Շուտով հյուրանոցի մի պաշտոնյա, դուռը ծեծում եւ հայտարարում է, որ բացնկազին հյուրի պահանջած օճառը պատրաստ է եւ հրամցնում է շիկնոջը: Կնայթ ամուսինները զգում են, որ սենյակը հսկողության տակ է եւ հավանաբար հայելիների ետեւը լսում եւ տեսնում են իրենց ամեն մի շարժումը:

Հասկանալով կացությունը նրանք խոսամանակ քայլի են դիմում եւ սկսում իրար հետ խոսել իրենց ցանկացած ծաղիկների եւ խմիչքների մասին: Կրկին շուտով դուռը ծեծելով ներս է մտնում մեկ այլ պաշտոնյա, իր հետ բերելով Կնայթ ամուսինների ցանկացածը, առանց վերջիններիս հեռամայնով պատվերի: ■

Արկադի Հովսեփյան. «Մրցաշրջանը բավարար է, քանի որ ավարտվել է»

«Ազգի» հարցաթերթիկին պատասխանում են թիմերի մարզիչները

1. Ինչպե՞ս եք գնահատում մրցաշրջան 93-ը:

2. Ի՞նչ գնահատական կարող եք տալ ձեր թիմի խաղերին:

3. Ի՞նչ առաջարկություններ եւ ցանկություններ ունեք ՀՀ ֆուտբոլի հաջորդ մրցաշրջանի առթիվ:

Քանի որ «Երազանք» թիմի գլխավոր մարզիչ Էդուարդ Բաղդասարյանը մեկնել է Անդրկովկաս, ապա այսօր մեր հարցերին պատասխանում է «Երազանքի» պետ Արկադի Հովսեփյանը, պատասխանում է համառոտ եւ մի փոքր էլ հումորով, որը, ցավոք, հիմքից զուրկ չէ.

1. Անցած մրցաշրջանը կարելի է համարել բավարար, քանի որ այն ավարտվել է:

2. «Երազանքի» ելույթները նույնպես համարում եմ բավարար: Անցած մրցաշրջանում մեր հիմնական նպատակը խաղային փորձ ձեռք բերելն էր եւ հասուն խաղ ցուցադրելը:

3. Հաջորդ մրցաշրջանում կցանկանայի կայուն խաղային օրացույց, ֆուտբոլիստների տեղափոխությունները լինեին հնարավորին չափ քիչ, մրցավարությունը լիներ գոնե միջին մակարդակի, որը կնպաստեր խաղերի կանոնավոր ընթացքին եւ ֆուտբոլիստների կարգապահության բարձրացմանը: ■

Լրագրողները որոշում են աշխարհի լավագույն թեթեւատլետներին

Ավանդույթի համաձայն տարեվերջին տարբեր մարզաձեւերից ամփոփվում են մրցաշրջան-93-ի արդյունքները: Միջազգային մի շարք լրագրողներ տարվա լավագույն թեթեւատլետ են ճանաչել աշխարհի չեմպիոն ու ռեկորդակիր Կոլին Ջեկսոնին (Անգլիա): 2-րդ տեղում է ալժիրցի Մորսելին: 100 մ արագավազքի աշխարհի չեմպիոն Լինֆորդ Քրիստին (Անգլիա) զբաղեցնում է 3-րդ տեղը:

Կանանց ուժեղագույնների ցուցակը նույնպես գլխավորում է անգլիայի ներկայացուցիչը՝ Սալի Կյուննելը: Ճամայկացի Մառլեն Օտտին, որը Շտուտգարտում անսպասելիորեն զրկվեց 100 մ վազքատարածության աշխարհի չեմպիոնուհու կոչումից, բայց փոխարենը հաղթեց 200 մ վազքատարածությունում, միայն 4-րդ տեղում է:

Ահա այդ ուշագրավ ցուցակները.

Տղամարդիկ

1. Ջեկսոն (Անգլիա)	2295,5
2. Մորսելի (Ալժիր)	2238
3. Քրիստի (Անգլիա)	2176
4. Սոտոմայոր (Կուբա)	1799,5
5. Բուբկա (Ուկրաինա)	1674

Կանայք

1. Կյուննել (Անգլիա)	2274
2. Վանգ Ցունգ Սի (Չինաստան)	2256
3. Դեվըրս (ԱՄՆ)	2208
4. Օտտի (Ճամայկա)	2064
5. Մուտոլա (Մոզամբիկ)	1519

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

[illegible]

Թուրքիայի դեսպանությունը տեղյակ էր

Օրերս Քրդստանի բանվորական կուսակցության՝ PKK-ի, ահաբեկիչների դեմ Ֆրանսիայի ոստիկանության ձեռնարկած զանգվածային շուրջկալներից ու ձերբակալություններից դեռ երկու շաբաթ առաջ Փարիզում Թուրքիայի դեսպանությունը Ֆրանսիայում աշխատող թուրք լրագրողներին նախազգուշացրել էր, որ նրանք կարող են ենթակա լինել առեւանգումների կամ մահափորձերի:

Հատուկ ուժեր PKK-ի դեմ

Թուրքական բանակն աստիճանաբար հետ է քաշվում քրդական շրջաններից: Բանակին փոխարինելու են մոտավորապես 10 հազար մարդուց բաղկացած հատուկ ուժեր: Նրանք կրելու են զինվորական կամ քաղաքացիական հագուստ եւ օգտագործվելու են հենց PKK-ի գլխավոր հենակետերում պարտիզանական պատերազմ մղելու համար:

Փախստական դեսպանի խոստովանությունը

ԱՄՆ-ում Ուզբեկստանի նախկին դեսպան Մալիկովի խոսքերով, այսօր իր հանրապետությունում արմատահան են արվում ժողովրդավարության վերջին ծիլերը, մարդկանց հետապնդում են քաղաքական համոզմունքների համար, ընդդիմությունը գտնվում է խոր ընդհատակում, տնտեսությունն ապրում է ռազմական դրության օրենքներով: Նա նշեց, որ Իսլամ Քարիմովի վարչակարգը հանրապետության զարգացումը 20 տարով հետ է գցել: Հիշեցնենք, որ Մալիկովը քաղաքական ապաստան էր խնդրել ամերիկյան իշխանություններից:
Սնարք

Ռուսաստանն ունի 28,6 տրիլիոն դոլլարի օգտակար հանածոներ

Ներկայումս Ռուսաստանում բացահայտվել, հետախուզվել եւ նախնական կարգով գնահատվել են օգտակար հանածոների պաշարներ, որոնց համախառն հնարավոր արժեքը համաշխարհային գներով կազմում է 28,6 տրիլիոն դոլլար: Այդ մասին ասվում է Ռուսաստանի կառավարության նախագահության նիստում դեկտեմբերի 3-ին տարածված նյութերում: Նախագահությանը ներկայացված փաստաթղթերում նշվում է, որ աշխարհում արդյունահանվող օգտակար հանածոներից Ռուսաստանում է արդյունահանվում նավթի 17, գազի 25-30, քարածխի 6, ապրանքային երկաթի հանքաքարի 14, գունավոր, հազվագյուտ եւ ազնիվ մետաղների 10-20 տոկոսը: Նախագահությանը հայտնվեց, որ 1991 թ. վիճակով Ռուսաստանը նավթի ակտիվ պաշարներով ապահովված է 35, ոսկու փոշով 12, ոսկու հանքաքարով 30, պղնձով ու նիկելով 40, կապարով 15, ցինկով 18, երկաթի հանքաքարով 42 եւ ածուխով 180 տարի:
Սնարք

Օսիան ընտրություն է կատարել 200 տարի առաջ

Այս մասին հայտարարեց Դաշնության խորհրդի պատգամավորության թեկնածու, Հյուսիսային Օսիայի կառավարության ղեկավար Սերգեյ Խետագուրովը մտավորականության հետ հանդիպման ժամանակ: Նա նշեց, որ ավելի քան երկու դար առաջ կամովին Ռուսաստանին միավորված օսերը մտադիր չեն կասկածի տակ առնել իրենց նախնիների վճիռը: Խետագուրովն ընտրողներին կոչ արեց պաշտպանել Ռուսաստանի նոր սահմանադրության նախագիծը: Վարչապետի խոսքերով, միայն սահմանադրությունը կարող է լինել բոլոր քաղաքացիների իրական իրավունքների եւ ազատությունների երաշխավորը: Նա արտահայտվեց նաեւ ուժեղ իշխանության անհրաժեշտության օգտին, որը թույլ կտա պահպանել Ռուսաստանի միասնությունը եւ կապահովի դրա բոլոր ժողովուրդների խաղաղությունը:
Սնարք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՆՈՐԻ՞Ց ԿԶՐԿՎԻ ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ՄՐՑԱՇԱՐԻՑ

Ըստ ՈւԵՖԱ-ի լրատվության փոխքարտուղար Անրե Վիեյլիի, ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիան մտադիր է փոփոխություն մտցնել եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթի հաջորդ խաղարկությունում:

Ինչպես հայտնի է, մինչեւ չեմպիոնների լիգային հասնելը, երբ ասպարեզում մնում է 8 թիմ, որոնք բաժանվում են 2 խմբի եւ պայքարը շարունակում շրջանաձեւ մրցակարգով, մրցաշարն սկսվում է 1/16-րդ եզրափակիչից (32 թիմերի մասնակցությամբ): ՈւԵՖԱ-ն մտադիր է հենց սկզբից կրճատել մասնակից թիմերի քանակը եւ հասցնել 16-ի: Այդ թիմերի ընտրությունը պետք է կատարվի ըստ եվրոպական 3 մրցաշարերում երկրների գրանցած ընդհանուր արդյունքների:

16 թիմերը պետք է բաժանվեն 4 խմբերի, որոնցում 1-ին երկու տեղ գրավածները քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեն եւ որից սկսած, եվրոպական մյուս մրցաշարերի պես, պայքարը շարունակվի գավաթային սկզբունքով, այսինքն՝ պարտվողը թողնի ասպարեզը: Մյուս այն չեմպիոն 16 թիմերը, որոնք իրենց երկրների ֆուտբոլի տկար մակարդակի պատճառով նախապես կզրկվեն չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը մասնակցելու իրավունքից, կարող են հանդես գալ ՈւԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում: ՈւԵՖԱ-ն այս քայլին դիմում է այն պատճառով, որ ԽՍՀՄ-ի եւ Հարավսլավիայի փլուզմամբ ՈւԵՖԱ-ի անդամ երկրների թիվն ավելացել է:

Բայց սա նշանակում է, որ ՈւԵՖԱ-ի կողմից երկրները բաժանվում են 2 դասակարգի՝ ուժեղ ու թույլ, եւ նրանք իրար հետ խաղալու իրավունք չեն ունենա, ինչը խտրականություն է եւ հակասում է թե միջազգային օլիմպիական կոմիտեի եւ թե մարզական որեւէ լուրջ կազմակերպության ընդհանուր սկզբունքներին:

Այսպիսով, այս դեպքում, Հայաստանը մոտ ապագայում հնարավորություն չի ունենա մասնակցել չեմպիոնների լիգայի մրցաշարերին, նախապես զրկված լինելով չեմպիոնների գավաթի խաղարկություններին մասնակցելու իրավունքից:

Մի՞թե Հայաստանի նկատմամբ ՈւԵՖԱ-ի կողմից այս տարի կիրառված անտրամաբանական պատժամիջոցը չի բխում այն բանից, որ ՈւԵՖԱ-ն հիմա ավելի շատ երկրներ ունի, քան անցյալում, ինչը որ դժվարացնում է կազմակերպիչների գործը եւ ավելորդ գլխացավանքի պատճառ դառնում:

ՈւԵՖԱ-ն արդեն զգացել է միլիոնների համը եւ ֆուտբոլը վերածել է մի խոշոր բիզնեսի: Այն հասկանալի հսկայական եկամուտներ է ստանում չեմպիոնների լիգայի մրցաշարից: Անմասն չեն մնում նաեւ մասնակից բոլոր 8 թիմերը, որոնցից յուրաքանչյուրի համար նվազագույնը երաշխավորված է 2 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ կամ 8 միլիոն ֆրանսիական ֆրանկ: Ամեն մի միավորի համար լրացուցիչ տրվում է 250 հազար շվեյցարական ֆրանկ:

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Սիլվիո Բեռլուսկոնին ֆաշի՞ստ

Աշխարհի ամենաուժեղ եւ ամենահարուստ ֆուտբոլային ակումբի՝ Իտալիայի «Միլանի» նախագահ, Fininvest խոշոր ընկերության տնօրեն, մեծահարուստ Սիլվիո Բեռլուսկոնին ցնցեց ամբողջ Իտալիան իր հայտարարությամբ, օժանդակել թեկնածու Ջիան Ֆրանկո Ֆինիին ընտրվելու Հռոմի քաղաքապետ: Վերջինս սոցիալ-դեմոկրատ կոչված, բայց իրականում ֆաշիստական եւ ազգայնամոլ կուսակցության ներկայացուցիչ է՝ ծայրահեղ-աջակողմյան: Fininvest-ի լրագրողները, իրենց շեֆի՝ Սիլվիո Բեռլուսկոնիի անհասկանալի նման քայլին պատասխանեցին գործադուլով: Կոմունիստական կուսակցության (որն այժմ կոչվում է սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցություն) նախագահ Աքիլե Օքքետոն, հայտարարեց, որ «Բեռլուսկոնին թող սպորտով զբաղվի: Այն միակ մարզն է, որտեղ նա հաջողություն ունի»: ■

Աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների նոր դասակարգումը

Ֆրանկֆուրտում (Գերմանիա) աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների մասնակցությամբ մրցաշարից հետո, որը կնքվեց աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնություն, ուժերի որոշ վերադասավորություն կատարվեց:

Միխայել Շտիխը 2-րդից 3-րդ տեղ մղեց աշխարհի մոտ անցյալի ուժեղագույն թենիսիստ Ջիմ Կուրյեին: ATP-ի ցուցակը կրկին գլխավորում է Փիթ Սամփրասը:

1. Սամփրաս (ԱՄՆ)	4126
2. Շտիխ (Գերմանիա)	3445
3. Կուրյե (ԱՄՆ)	3390
4. Բրուգուերա (Իսպանիա)	2590
5. Էդբերգ (Շվեդիա)	2415
6. Մեդվեդեւ (Ուկրաինա)	2415
7. Իվանիշեւիչ (Խորվաթիա)	2186
8. Չանգ (ԱՄՆ)	2145
9. Մուստեր (Ավստրիա)	2033
10. Պիոլին (Ֆրանսիա)	2012

Մեր հայրենակից Անդրե Աղասին այս տարի զգալիորեն նահանջել է եւ հիմա 24-րդ տեղում է (1172):

Կանանց ցուցակն ըստ WTA-ի զգալի առավելությամբ շարունակում է գլխավորել Շտեֆի Գրաֆը:

1. Գրաֆ	409,17
2. Սանչես	243,55
3. Նավրատիլովա	221,49
4. Մարտինես	192,33
5. Սաբատինի	146,40

Մոնիկա Սելեշը (Սերբիա), որը դանակահարվելուց առաջ 1-ին տեղում էր, դեռ ի վիճակի չէ խաղահրապարակ դուրս գալ եւ ընդհանուր ցուցակում արդեն նահանջել է 8-րդ տեղը: Մանուելա Մալեեւա-Ֆրագնիերը զբաղեցնում է 11-րդ տեղը: ■

Բուլղարիայի ֆուտբոլիստները պարգեւատրվում են

Մինչ Ֆրանսիայի հավաքականի ավագ մարզիչ Ժերար Հույեն, որի գլխավորած թիմը իրար հետեւից, այն էլ սեփական հարկի տակ 2 դաժան պարտություն կրեց ու զրկվեց ԱՄՆ մեկնելու հնարավորությունից, հրաժարական տվեց եւ խոսվում է Միշել Պլատինիի հավաքական վերադառնալու մասին, Բուլղարիան մեծ ուրախությամբ եւ տոնախմբությամբ պատրաստվում է իր հավաքականի հերոսներին փառքով ճանապարհել ԱՄՆ-ի 1994 թ. խաղերին:

Բուլղարիայի նախագահ Ժելյու Ժելեւը մեծ հանդիսավորությամբ շնորհավորեց իր երկրի հավաքականի խաղացողներին, նրանց կատարած անմոռանալի «հրաշքի» համար, որով Ֆրանսիայի հավաքականին վճռական խաղում հաղթեցին (2-1) հենց Փարիզում եւ աշխարհի առաջնության եզրափակիչ մրցափուլին մասնակցելու իրավունք ձեռք բերեցին: Հանդիսությանը մասնակցում էր նաեւ երկրի վարչապետ Լյուբեն Բերովը: Այդ պատմական խաղի հերոսը՝ Էմիլ Կոստադինովը, որը 2 անգամ գրավեց Ֆրանսիայի հավաքականի դարպասը, ստացավ «Opel» մակնիշի ավտոմեքենա, որը նրան նվիրեց «Bulbar Entreprises» գերմանական ֆիրման:

Իր հերթին Բուլղարիայի դրամատունը՝ Texinbank-ը յուրաքանչյուր խաղացողի նվիրեց ոսկե մեդալիոն: ■

Պատերն ականջ ունեն

Աշխարհի մարզական ապրանքների ամենախոշոր [illegible] NIKE-ի ղեկավար Ֆիլ Կնայթը [illegible] է, որ Մոսկվա կատարած մի այցելության ժամանակ, երբ գտնվում էր հյուրանոցի իր համարում, իր տիկինը զարմանք արտահայտեց, որ լոգարանում ոչ մի օճառ չի դրված: Շուտով հյուրանոցի մի պաշտոնյա դուռը ծեծում եւ հայտարարում է, որ բացակայող հյուրի պահանջած օճառը պատրաստ է եւ հանձնում է տիկնոջը: Կնայթ ամուսինները զգում են, որ սենյակը հսկողության տակ է եւ հավանաբար հայելիների ետեւը լսում եւ տեսնում են իրենց ամեն մի շարժումը:

Հասկանալով կացությունը նրանք խոսակցական քայլի են դիմում եւ սկսում իրար հետ խոսել իրենց ցանկացած ծաղիկների եւ խմիչքների մասին: Կրկին շուտով դուռը ծեծելով ներս է մտնում մեկ այլ պաշտոնյա, իր հետ բերելով Կնայթ ամուսինների ցանկացածը, առանց վերջիններիս հեռախոսային պատվերի: ■

Արկադի Հովսեփյան. «Մրցաշրջանը բավարար է, քանի որ ավարտվել է»

«Ազգի» հարցաթերթիկին պատասխանում են թիմերի մարզիչները

1. Ինչպե՞ս եք գնահատում մրցաշրջան 93-ը:

2. Ի՞նչ գնահատական կարող եք տալ ձեր թիմի ելույթներին:

3. Ի՞նչ առաջարկություններ եւ ցանկություններ ունեք ՀՀ ֆուտբոլի հաջորդ մրցաշրջանի առթիվ:

Քանի որ «Երազանք» թիմի գլխավոր մարզիչ Էդուարդ Բաղդասարյանը մեկնել է Ստեփանակերտ, ապա այսօր մեր հարցերին պատասխանում է «Երազանքի» պետ Արկադի Հովսեփյանը, պատասխանում է համառոտ եւ մի փոքր էլ հումորով, որը, ցավոք, հիմքից զուրկ չէ.

1. Անցած մրցաշրջանը կարելի է համարել բավարար, քանի որ այն ավարտվե՛լ է:

2. «Երազանքի» ելույթները նույնպես համարում եմ բավարար: Անցած մրցաշրջանում մեր հիմնական նպատակը խաղային փորձ ձեռք բերելն էր եւ հաստատուն խաղ ցուցադրելը:

3. Հաջորդ մրցաշրջանում կցանկանայի կայուն խաղային օրացույց, ֆուտբոլիստների տեղափոխությունները լինեին հնարավորին չափ քիչ, մրցավարությունը լիներ գոնե միջին մակարդակի, որը կնպաստեր խաղերի կանոնավոր ընթացքին եւ ֆուտբոլիստների կարգապահության բարձրացմանը: ■

Լրագրողները որոշում են աշխարհի լավագույն թեթեւատլետներին

Ավանդույթի համաձայն տարեվերջին տարբեր մարզաձեւերից ամփոփվում են մրցաշրջան-93-ի արդյունքները: Միջազգային մի շարք լրագրողներ տարվա լավագույն թեթեւատլետ են ճանաչել աշխարհի չեմպիոն ու ռեկորդակիր Կոլին Ջեքսոնին (Անգլիա): 2-րդ տեղում է ալժիրցի Մորսելին: 100 մ արագավազքի աշխարհի չեմպիոն Լինֆորդ Քրիստին (Անգլիա) զբաղեցնում է 3-րդ տեղը:

Կանանց ուժեղագույնների ցուցակը նույնպես գլխավորում է Անգլիայի ներկայացուցիչը՝ Սալի Գյուննելը: Ճամայկացի Մառլեն Օտտին, որը Շտուտգարտում անսպասելիորեն զրկվեց 100 մ վազքատարածության աշխարհի չեմպիոնուհու կոչումից, բայց փոխարենը հաղթեց 200 մ վազքատարածությունում, միայն 4-րդ տեղում է:

Ահա այդ ուշագրավ ցուցակները.

Տղամարդիկ

1. Ջեկսոն (Անգլիա)	2295,5
2. Մորսելի (Ալժիր)	2238
3. Քրիստի (Անգլիա)	2176
4. Սոտոմայոր (Կուբա)	1799,5
5. Բուբկա (Ուկրաինա)	1674

Կանայք

1. Գյուննել (Անգլիա)	2274
2. Վանգ Յունգ Սի (Չինաստան)	2256
3. Դեվերս (ԱՄՆ)	2208
4. Օտտի (Ճամայկա)	2064
5. Մութոլա (Մոզամբիկ)	1519

Բաժինը վարում է ՍԻՄՈՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Աֆրիկա

«ՖՐԱՆԿԻ ԳՈՏՈՒՄ» ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՎԱՏ ԵՆ

Արեւմտյան Աֆրիկայի անգլախոս երկրները, մասնավորապես Գանան եւ Գամբիան, տնտեսական զարգացման մեջ ավելի մեծ հաջողությունների են հասել, քան իրենց հարեւանները, որտեղ պաշտոնական լեզուն ֆրանսերենն է: Այդ մասին հայտարարեցին միջազգային զարգացման ամերիկյան վարչության եւ միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի ներկայացուցիչները: «Անգլախոս եւ ֆրանսախոս երկրներում Արեւմտյան Աֆրիկայի մասնավոր հատվածի համեմատական վերլուծություն» թեմայով Աբիջանում կայացած սեմինարում նրանք նշեցին, որ «ֆրանկի գոտում» արեւմտյան ներդրումների պայմաններն ավելի վատ են, քան այդ ընդհանրային միավորումը չպատկանող պետություններում:

Լավ արդյունքների են հասնում լոկ այն ֆրանսախոս երկրները, որտեղ վերակառուցված է տնտեսական մեխանիզմը: Բենինում կատարված քաղաքական ու տնտեսական բարեփոխումները հանրապետությանը թույլ են տվել բռնել ազգային վերածնության ուղին:

Սեմինարում նշվեց, որ ոչ ոք չի ուզում Ֆրանսիայի ազդեցության երկրներում կապիտալ ներդնել այնքան ժամանակ, քան դեռ այնտեղ չի անցկացվել աֆրիկյան ֆրանկի արժեզրկում: Այսպես, Փղոսկրի Ափում կամ Կամերունում ներդրումների պայմանները սակավ գրավիչ են բացառիկ բարձր հարկման պատճառով: Դրա հետեւանքով, այդ երկրներում լայնորեն տարածված է հարկերի վճարումից խուսափելը: Համաշխարհային բանկի եւ միջազգային վալյուտային հիմնադրամի կարծիքով, աֆրիկյան ֆրանկի արժեզրկումը կարող է հանգեցնել առեւտրի ամրապնդման եւ Արեւմտյան Աֆրիկայի երկրների վճարային հաշվեկշռի համահարթման: Ֆրանսիական եւ աֆրիկյան ֆրանկների միջեւ զուգակցության պահպանման առավելությունները չեն փոխհատուցում լրացուցիչ ներդրումների կորուստների պատճառած վնասները:

Սակայն ըրջանի պետությունները եւ Ֆրանսիան նախընտրում են փնտրել տնտեսության առողջացման այլ միջոցներ: Փղոսկրի Ափի մեկնաբանների կարծիքով, ծախկին մետրոպոլիայի դրամական միավորին աֆրիկյան ֆրանկի սերտ շաղկապումից հրաժարվելը կուժեղացնի դոլարի եւ ֆունտ ստեռլինգի դիրքերը սեւ աշխարհամասի ֆրանսախոս երկրներում, կմեծացնի ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի ազդեցությունն այդ ըրջանում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԲԻԶՆԵՍ ՏԱՍՍ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ կառավարությանն առընթեր Հրաշգործվարչության թիվ 3 տպարանը հարք տպագրական մեքենայի վրա աշխատելու համար աշխատանքի է հրավիրում բարձր տպագրության ոսկյալ տպագրիչի: Աշխատավարձը գործավարձային հիմունքներով:

Տպարանն ապահովված է նյութերով եւ աշխատում է անընդմեջ:

Հասցեն՝ Երեւան, Մելիք-Ադամյանի փ. թիվ 1: Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 52-13-95, 52-78-63

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այնտմենենաների շուկան այսուհետեւ տեղափոխվում է Քանաքեռ ԳԷՄ-2 հասցեով: Այնտմենենաների մուտքը ակումբի կողմից: Շուկան կգործի ամեն շաբաթ-կիրակի, ժամը 4-ից:

ՀՀ ՆԳ ոտեսակտոսեսուրյան լրատվական ծառայություն

«ՄԱՅԻՍ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՆՀԱՏՆԵՐԻՑ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ Է ԱՎԱՆԴՆԵՐ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՏՈԿՈՍՆԵՐՈՎ

	1993Թ. ԹՂԹԱԴՐԱՄ	ԴՐԱՄ	US $
3 ամիս	65%	70%	20%
6 ամիս	185%	190%	40%
9 ամիս	285%	300%	60%
12 ամիս	500%	510%	100%

Հասցեն՝ «Էրեբունի» հյուրանոց, 2 րդ մասնաշենք, 328 սենյակ

TRANS ARMEN

ԼՈՒՍԱՄՈՒՏ ԴԵՊԻ ԱՇԽԱՐՀ

Ամեն ուրբաթ, «Զվարթնոց» օդանավակայանից առավոտյան ժամը 5-ին «Տրանս Արմենի» ՏՈՒ-154 ինքնաթիռը մեկնում է **ՄԻԼԱՆ**: Համեցեք թռիչքի: Ընդամենը երեքուկես ժամում դուք կհասնեք **ՄԻԼԱՆԻ** Մալոենզա խոշորագույն օդանավակայան, որի ծառայություններից օգտվում են աշխարհի հայտնի ու հարուստ ավիաընկերությունները: Այստեղ Ձեզ սպասում է MD-11 նորագույն ինքնաթիռն իր բարձրակարգ սպասարկմամբ, որը Ձեզ կհասցնի **ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ, ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԻ 100 ՔԱՂԱՔՆԵՐ ԵՒ ԿԱՆԱԴԱՅԻ ՄՈՆՐԵԱԼ, ՏՈՐՈՆՏՈ, ՕՏՏԱՎԱ, ՎԱՆԿՈՒՎԵՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐ**:

Փաստորեն առաջին անգամ հնարավորություն է ստեղծվել առանց հարկադիր վայրէջքի ուղիղ գծով Երեւանից մեկնել Միլան...

Եթե դուք ցանկանում եք Բուենոս Այրե՞ս, Բրազիլիա՞... կամ...

Հոգ չէ: Մենք, իհարկե, Միլանով ձեզ կհասցնենք աշխարհի ցանկացած տեղ: «Տրանս Արմենի» նշանաբանը՝ Հայաստանի կապը աշխարհի հետ:

Ամեն ինչ ուղեւորների համար:

Հանգստյան օրերը միայն կիրակի:

Մենք աշխատում ենք առանց ընդմիջման, նաեւ՝ բոլոր տոնական օրերին:

ՄԵՐ ՀԱՐՄԱՐԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ Է
ՄԵՐ ՄՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԽՈՇՈՐԱԳՈՒՅՆ ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ԵՆ:
ՄԵՐ ԳՆԵՐԸ ԱՆՀԱՄԵՄԱՏ ՑԱԾՐ ԵՆ

Համեցեք մեզ մոտ՝ Հայաստան, Երեւան, Կիեւյան 19, 3-րդ հարկ, մետրո «Բարեկամություն» կայարանի մոտ: Զանգահարեք մեզ 27-04-21, 27-48-33, 52-94-72, 28-02-24:

«Տրանս Արմեն»՝ օդուղիների Ձեր լավագույն բարեկամ

SARTARABAD travelling office

ԲԵՅՐՈՒԹԻ «ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՃԱՄՓՈՐԴԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ-ԲԵՅՐՈՒԹ

ՉՎԵՐԹՈՎ ԵՎ ՀԱԿԱՌԱԿԸ՝ ԳՐԱՎԻՉ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԽՄԲԱԿԱՅԻՆ՝ 7 ՕՐՈՎ:
Երաշխավորվում է բարձր մակարդակի սպասարկում, առաջնակարգ հյուրանոց, սնունդ եւ ուղեւորություններ Լիբանանի տեսարժան վայրերը
ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ՝ 7 ՕՐՈՎ:
Առանց սննդի եւ հյուրանոցի, ապահովում ենք մուտքի վիզաները:

Լիբանանի մուտքի վիզաներ ունեցողները կարող են օգտվել Կրասնոդար–Բեյրութ ուղերթից, տոմսերը գնելով ընկերության ներկայացուցչությունում: Գրասենյակը ապահովում է նաեւ Մոսկվայի հետ կապված մասնավոր վիզաների ձեւակերպում եւ հաստատում:

Հասցեն Նալբանդյան 20, Մոդայի տուն: Հեռ. 56.06.32, 58.31.18

ՈՍԿԵ ԱՍՏՂ ԳՐԱՎԱՏՈՒՆ

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

«ՈՍԿԵ ԱՍՏՂ» ԳՐԱՎԱՏՈՒՆԸ ԿԱՏԱՐՈՒՄ Է ԱՎԱՆԴՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐԱՄՈՎ ԵՎ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒՄ Է ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՏՈԿՈՍՆԵՐ

1 ամիս 20%
3 ամիս 70%
6 ամիս 180%
12 ամիս 500%

ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ Է ՆԱԵՎ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՌՈՒԲԼՈՎ ԵՎ ՏԱՐԱԴՐԱՄՈՎ ՎԱՐԿԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ ՑԱԾՐ ՏՈԿՈՍՆԵՐՈՎ

Մեր հասցեն «ԱՆԻ» հյուրանոց 511 սենյակ
«ԷՐԵԲՈՒՆԻ-2» հյուրանոց 420 սենյակ
Հեռ. 594-511

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

ՍԿՍՈՒՄ Է ԳՈՎԱԶԴԱՅԻՆ ԱՐՇԱՎ

ԳՈՎԱԶԴ

ՄԱՄՈՒԼՈՒՄ ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՄԲ ՌԱԴԻՈՅՈՎ

«ԱՆԻ» հյուրանոց, 601 սենյակ, հեռ. 594-601

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149 Տպաքանակ 25.000 Պատվեր 1649 Ստորագրված է տպագրության՝ 3.12.1993

digitised by A.R.A.R.@